

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.

Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.

Egy hónap 2 k 40 L.

HIRDETSÉK:

— napias pont sor egyzet 20 fill.

— minden következénel 16 fillér

— Nyitási díj 20 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 884.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, január 30.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Quo vadis?

A magyar delegációból.

Uj városrész Aradon.

A tisztek fizetésemelése ellen.

Súlyos vádak az aradmegyei csendőrség ellen.

Karhatalommal lezárt aradi Üzlet.

Krivány a fogságban.

A nap furcsaságai.

Öngyilkos festőművész.

Egy aradi Internátus válsága.

Tarkaságok.

Tárca: Vázlatok. Irta: Pártos Szilárd.

Quo vadis?

Az Aradi Közlöny számára

Irta: Lengyel Zoltán.

Mint a tájékozatlan vándor: e szóval kérdezem én is a nemzetet. Hova Mégy? Merre tartasz? Jó uton jársz-e?

S a nemzet nem is tud felelni. Félre van vezetve. Elvesztette hitét. Elfásult minden közügy és minden vezetője iránt. Rettenetesen csalódott. Botorkál. Lidércfény után megy az ingovány, a sülyedés felé. Vagy pedig — nem bánja akármi lesz is. Akinek nemzete sorsa szívében fekszik: első kötelessége, hogy ebből a fásultságból kiragadjon. Hitét kell fölemelnie. Öntudatát kell megerősítenie.

Nagy dolgok történtek. A rossz kiegyezést megkötötték, a kvótát fölemelték, a katonai terhek ijesztő mértékben szaporodnak, és nincs aki vétőt kiáltson. A nemzet nem is tudta mik történtek. A hazugság álorcája alatt beadtak neki minden rosszat, a megvásárolt sajtó utján

elnyomták a lelkiismeret szavát. A bécsi parancsot eleddig sikerült végrehajtani.

De még nagyobb dolgok következnek. Jön a választói reform. Hosszu időre eldönti sorsunkat. Ezt is magyar kéz tervezi, de a bécsi akarat rostálja meg. Ki tudja: vajon a szemetet hagyj-e meg, vagy a tiszta búzát? A házszabályok kérdése pedig már is a nyakunkon. Ezt is fölülről követelik s a „vezérek“ megcsinálják. Most folyik a harc körülötte. Kevés számu, de világos fejű és elszánt akaratú ember harcol a szólásszabadság megmentéséért, sok félrevezetett, hozzá nem értő, a hatalomnak vakon engedelmeskedő „nemzeti hős“ pedig ellene. Hogy fog ez a harc kiütni? Ki mondhatja meg előre?

A katonai létszámemelést kopogtat ajtónkon. Csak elhalasztották, de a követelés erősebb, mint volt. Most hallgatnak vele, mert előbb a házszabályt akarják hozzá, e végből. Ha ez meglesz: az ellenállás lehetősége nélkül behajtják rajtunk az új véradót is.

Még több is van. Uralkodónk nagyon is öreg. A trónváltás mind közelebb. Talán évtizedekre, talán még nagyobb időre dől el a sorsunk. Bonyodalmak sincsenek kizárva. Mi lesz a nemzettel, ha vérevesztetten, álmokórságban, tetterő nélkül, a közvélemény ébersége nélkül kerülnek mindezek döntésre?

Ne kicsinyelje tehát senki a hazafiui aggodalmakat, amelyek itt és amott, öregek és fiatalok ajkáról naponként előtörnek. Kevés a bérbe nem vett toll, még

kevesebb a szókimondó ember. A hazugság nagyra nőtt és mindent elborít. Ily helyzetben kétségbe kellene esni, ha a nemzetet ezredéven át megőrző gondviselésben nem bizakodnánk és a nemzet józan ítéletében, a döntő pillanatokban mindig bekövetkező éleslátásában, erejében és egységében nem reménykednénk.

Arról nem szólok, hogy mi mindent ígérték a képviselőségre pályázó ismeretlen apróságok és mesterségen fölfujt nagyságok. Arról sem beszélek: mit váltottak be ezekből. Tudja mindenki. De azt a kérdést domborítom ki, világítom meg: mit tettek a jövőre? Előkészültek-e? Belső bajainkat orvosolták-e? Vagy legalább olyan utra tértek-e, hol valamikor orvosolhatók lesznek?

Itt a hiba! A mult elveszett. A nemzeti küzdelem napfényes igéi sárba kerültek. Ellenzék nélkül való többséget adott a nemzet egyező akarata. Se erőt, se akaratot, se alkotást nem tud ez felmutatni.

De ez a multé. Mondják: több is vesztett Mohácsnál! A jövőt azonban ezzel fedezni nem lehet. A pártélet elzüllött. A nemzet szervezete nem épült ki. Nem az ellenfél, ami nem volt, önmaguk járatták le magukat azok, kikre sorsát bizta a nemzet. A seregek vesztett csatákon át, a tétlenségben s a népámitó hazugságok között elvesztették erkölcsi bátorságukat. Ezekkel többé győzni nem lehet. Ujak pedig mindeddig — nincsenek.

Ezért kérdezem: hová mégy nemzetem? A felekezeti békét földúlták. A párt-

Vázlatok.

Irta: Pártos Szilárd.

Éjjel után.

Mit is csinálhatna Pesten az ember éjjel után. Nyakig volt már a moziban, a cabaretben, végig járta az összes éjjeli mulatóhelyeket s a végső stáció nem is lehet más egy üres, füstös, elegáns kávéháznál.

Nincsenek már sokan benn. Itt az ablak mellett elegáns, meglett koru uriember mulat. Külsőjén látszik, hogy tökéletes gentlemann. Messze tőle egy kis asztalnál ül egy szegényes ruházatu ember. Szinte érezni rajta a fokhagyma szagot. Ujságot olvas.

Hátam mögött beszélgetést hallok.

— Az a gavallér is itt hagyja az ingét.

— Teheti.

— Miért? Micsoda az? Ismered?

— Az Budapest leghíresebb zsebtolvaja és szélhámosa.

— Nagyszerű, igazán nagyszerű! . . .

— Nézd, az a szegény ember ott, aki ujságot olvas, hogy elbóbiskólt. Bizonyosan valami munkás, nagyon kifáradhatott . . .

— Csalódot barátom, mert az hirneves ügyvéd és jótékonyságáról híres városatyja.

Az asszony csak asszony . . .

Ez egy kedves régi mondása Mikszáthnak. Igaza is van.

Egy zsuron találkoztak először és a Mücsarnok téli tárlatán másodszer. Az asszony olyan volt, akire azt szokták mondani, hogy kívánatos. A férfi pedig a megtestesült Don Juan. A férfi szörnyen udvarolt az asszonynak, ki a zsuron még rá se nézett. A Mücsarnok téli tárlatán már együtt vizsgálgatták az unalmas képeket és szorosán egymáshoz simulva ültek a pamlagon.

Kérdezem az asszonyt: Tetszik magának ez a Tárkány?

Feleli ő: Utálatos egy fráter.

Bejáratos vagyok a szép asszonyhoz. Meginterpellálok egyszer:

— Mondja, nem hívja meg Tárkányt egy vizitre?

— Isten ments — feleli ijedt arccal — a férjem úgy kilökné, hogy a lába se érné a földet. (Ha csak a férj miatt — gondolom; akkor nyomon vagyok.)

Két hét múlva megint előhozom Tárkányt.

— Még most se hívta meg?

— Ugyan hagyja . . . bár utóvégre . . .

És a szép asszony a harmadik héten rózsaszínű levélben hitta meg Tárkányt.

E történetnek persze folytatása következik.

Gyöngédség.

A férj nagyon heves természetű volt s egyszer ebéd közben tapintatlanul, durván, min-

den ok nélkül megsértette a feleségét és ebéd után elnyargalt a kávéházba — alsózni.

Ezalatt meg odahaza keserves zokogásba tört ki az asszonyka és sirt, sirt egész délután. Késő este hazajött a férj, fűtyülve, mintha mi sem történt volna. S mikor meglátta az asszonynak a sok sirástól kivörösödött szemét, jóakarólag kérdezte:

— Mi baja, édesem, a szemednek? Bement tán valami? Nem jó, ha dörzsölik . . .

A Halál.

Egy ködpárás, szürke éjszakán rendes sétájára indul a Halál. Vigan cigarettázott és kigombolta könnyű nyári kabátját. (A Halál nem kap influenzát.)

Bekopogtatott egy ablakon. Nyolcvan esztendőös agg ember lakott ottan.

— Ki az? — kérdezte belül egy öreges, reszkető hang.

— A Halál vagyok. Jer velem!

— Ó csak még néhány évet kegyelmez meg nekem, hatalmas Halál. Oly szép az élet egyhangú, csendes derűben. Hadd éljek még egy kissé.

A Halál jókedvében volt és tovább állt. Másik ablakon kopogtatott. Ott egy huszonöt esztendőös fiatalember lakott.

— Ki az? — harsant fel az ifju hangja.

— A Halál vagyok. Jer velem!

élet fölött tehetetlen emberek uralkodnak. Kevés számu arra való emberen kívül az egyik gonosz, a másik tudatlan, a harmadik csak szavalni tud, a negyedik vagyoniilag züllött, az ötödik minél kisebb, annál szemérmetlenebbül hazudik.

Vezetés híján csoportok keletkeztek. Az egyik a személy érvényesítését keresi tehetségesebb és megbízhatóbb hazafi rovasára. A másik közérdeket akarna ugyan szolgálni, de elfogult, rövidlátó, erőszakos. A harmadik azt tartja egyedül való hivatásának, hogy egy-egy felfújt nagyságnak a talpát nyálja. A negyedik s a többi mind csak a saját kis üzlete után futkos. Ha már minden eluszik, éljek meg legalább én — gondolja. S csak arra vigyáz, hogy amit ő lop el, hogyan kenje azt a másikra.

Ezektől nem várom sorsunk jobbra fordulását. Nem várja az ország sem. *Új alakulásoknak kell következnie. Arra van szükség: hogy a szabadelvűség, a függetlenségi eszme és a szociális haladás egyesülve bontson zászlót.* Kossuth Lajos szeplőtlen zászlaját kell újra kibontani. Ez alatt kell egyesülni. Ez alatt kell az országot szervezni, megerősíteni, küzdelembe vinni, újra győzelemhez szoktatni. Mert csak ez alatt lehet.

Korcs ivadékok és apró elősdi férgek megrontották a politika hitelét. Földről vezetett párt ezért nem is fog boldogulni. Rájött a nép, hogy az urak csak azért gyűjtenek sereget, hogy a maguk javára minél jobban eladják.

Csak ogy alakulásnak van értéke ezentul, amelyben a nép milliói maguk kormányozzák a pártot. Országos szervezetben kell egyesülnie a függetlenségi harc híveinek. A legkisebb ember is szóthasson bele a dolgok intézésébe és adjon eőt vezetőjének, ha előre viszi, taszithassa le, ha megfutamodik.

A pártélet nagy erkölcsi erejét nemcsak és nem első sorban a politika terén kell érvényesíteni. Bele kell vonni a sajtó, a társadalmi élet és a gazdasági munka irányítását, előbbrevitelét is. Gondját kell viselni a népnek, mely zászlónk alá sze-

gődött, kenyeret kell neki adni és nem szavallatot.

Ezek az eszmék vezettek a harc előtt és alatt. Ezekért szenvedtem. Ezekért támadtak a segítségemmel, erőmmel, harcaim árán hatalomra jutottak a küzdelem után. Támadtak, mert ott hagyták a népet, elveiket, földadták a harcteret, elvesztették csatáikat.

De meg nem tántorodtam. S ma már a régi igazságoknak újra sok hive van. Egy seregbe fogjuk terelni, hatalmassá teendjük és győzelmessé tesszük végre a népakaratot.

A miniszterelnök a királynál. Bécsből táviratozzák: *Wekerle* Sándor miniszterelnököt a király ma délelőtt Schönbrunnban külön ki hallgatáson fogadta. Ez okból a magyar delegáció pénzügyi albizottságának ma délelőtt tartott ülésén a magyar kormány képviselőiben a miniszterelnök helyett *Daranyi* Ignác földmivelésügyi miniszter jelent meg.

A magyar delegáció. Bécsből jelentik: A magyar delegáció egyesült négyes albizottsága szombaton, február 1 én délelőtt 10 órakor ülés: tart, amelyen a megszállási hitelt tárgyalja.

A magyar delegációból.

A pénzügyi albizottság ülése. — Közös miniszterium Budapesten. — Vita a vámjövendelmek körül. Magyar tisztviselők a közös miniszteriumban.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, január 29.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság pénzügyi albizottsága ma délelőtt fél tizenegy órakor *Harkányi* Frigyes báró elnöklésével ülést tartott. Jelen volt a közös kormány részéről: *Burián* István báró közös pénzügyminiszter, *Thallóczy* Lajos és *Horovics* Ede osztályfőnökök, *Plener* Ede a közös számszék elnöke, *Dobra* Henrik és *Zavadi* József dr. osztályfőnökök, *Szalay* László és *Kostyál* Zsigmond udvari és mi-

niszteri tanácsosok, *Kuh* kormánytanácsos, *Tallán* Dénes udvari és miniszteri tanácsos, *Erb* osztálytanácsos, *Szapáry* Tibor gróf udvari és miniszteri titkár, *Okrugic* főintendáns és több szakelőadó; a magyar kormány részéről: *Wekerle* Sándor miniszterelnök távollétében *Daranyi* Ignác földmivelésügyi miniszter és *Teleszky* János miniszteri tanácsos, továbbá *Ábrányi* Kornél, a sajtóiroda főnöke.

(A közös pénzügyminiszterium Budapesten.)

Tárgyalás alá került a közös pénzügyminiszterium költségvetése, melyet *Rudnyánszky* József báró előadó részletesen ismertetett és a mely csak 162.000 korona emelkedést tüntet fel. Előadó kéri ezuttal azon két határozat megújítását, amelyeknek egyike a közös pénzügyminiszterium Budapestre való áthelyezésére, másika pedig a közös pénzügyminiszteriumban a magyar honosoknak nagyobb számban való alkalmazására vonatkozik.

Burián István báró közös pénzügyminiszter az első határozatra nézve megjegyzi, hogy arra nézve állást nem foglalhat, mert e kérdésnek elintézése nem tartozik hatáskörébe; a másik határozatra nézve pedig jelezheti, hogy a múlt évben már két megüresedett állásra magyar állampolgárt nevezett ki, aminek folytán a magyarok arányszáma megjavult. A miniszterium csekély létszáma miatt gyorsabb tempóban e tekintetben nem lehet haladni.

Az albizottság ez utóbbi kijelentést örömmel veszi tudomásul, a költségvetést általánosságban elfogadja és a két határozatot megújítja.

Ezre csekély észrevételekkel részletekben is elfogadtatott a közös pénzügyminiszterium költségvetése.

(A vámjövendelmek.)

Áttérve a határvámjövendék előirányzatának tárgyalására, *Rudnyánszky* József báró előadó részletesen ismerteti az előirányzatot.

Buzáth Ferenc az előirányzat reálisabb megállapítása érdekében óhajtaná, hogy az 1906-iki zárszámadások is előterjesztessenek, mert Magyarországára nézve nem közömbös, hogy a közös költségeknek kisebb vagy nagyobb részét fedeztetik-e a vámjövendelmekből. Rámutat arra, hogy teljesen téves a költségvetés nomenklatu-

— Helyes! Ugy is már vártam rád. Meg-un'am az életet.

— Miért?

— Reménytelenül szeretek.

— Akkor hát kövess.

S a huszonöt esztendősi ifju kirántotta az ablakát és leugrott a harmadik emeletről.

Állatkongresszus.

Budapesten a minap szervezkedő gyűlést tartottak az állatok. Kezdve a szarvasmarhától egész a molyig. A gyűlés főpontja egy ural kodó család választása volt, mely az összes főhatalmat egyesítse kezében. Kimondották, hogy ennek a családfának soha Budapest szí- néről kipusztulni nem szabad. Továbbá ennek az állatcsaládnak — ami magától érthetődik tulajdonképen — szocialistának kell lenni, tehát a család színe a vörös kell hogy legyen.

A feltételek értelmében általános titkos szavazással uralkodó állatcsaládnak Budapest területére megválasztották — a poliockát.

A szocialista.

A szocialista munkás, kit a rendőrség szigorúan megbüntette többszöri tüntetésekben való részvétel miatt, hazafelé tartott a gyárból. Úja a kocsi állomás mellett vezetett, hol vagy tíz konflis vesztegelt.

— Jó estét Páter — kiált le az egyik kocsi a bavról.

— Adj'isten — dörmögi vissza a munkás.

— Hova, hova?

— Hazafelé.

— No én is ép arra megyek. Gyűjjék fel kend a kocsira.

A munkás megállt, felcsillant a szeme.

— Hallja Andris, én beakarok ám ülni ebbe a fényes kocsiba. Mit fizetek érte?

— Vén bolond! Hát mi a fészkes fenét? Másszók csak be kend az urí helyre.

Péter, a szocialista munkás, boldogan beugrott a kocsiba. Egyszer hát ő is elérí vágyalnak netovábbját. Kocsin megy, mint a nagy urak, kiket ő annyira megirigyelt.

A kocsi egyszerre megállt. Hiába kiabált Andris, hogy „hopp, hopp”, a kocsi nem mehe ett tovább. Valami vörös zekés munkás nem tudott kitérni nagy terhével a kocsi utjából.

Péter, a szocialista munkás, látja az élő akadályt, a homályos ablaküvegen át. Látja, hogy az ő legjobb barátja, István elvtárs tartóztatja fel az urí fogatot. S megfélekedve szocialista voltáról, kinyitja klissé az üvegajtót s mint az uraktól hallotta, ki kiabál iszonyu dünnel:

— Az istenit az öregapádnak! . . . Hát nem tudsz elkotródni az utból?

István elvtárs azt hitte, hogy a miniszter beszél hozzá. Állva maradt a helyén, csak izmos karját emelte fel fenyegetőleg.

— Csak Péter elvtárs volna most itt, tudom az ur se járna többé kocsikázni . . .

Asszony és leány.

Hegyszírién állt együtt egy viruló hajadon leány és egy csudaszép asszony. A leány

olyan volt, mint a nyíló gyöngyvirág, az asszony, mint a kinyílt, pompás rózsza. Szép, illetes, de — tövises.

Valahonnan a hegyoldal sűrű rengetegéből előbukkant egy ifju. Egy tüzes szemű, halvány arcú fiu.

— Engem szeress, — szólt szenvedélyes hangon az asszony.

— Engem szeress, — esengett halkán a fiunak a lány.

— Téged szeretlek — felelt határozottan az ifju s a lányozz lépve, mellére vonta bárosnyos fejét és áhitatteljes csókot nyomott hófehér homlokára.

— Hát engem . . . — kérdezte reszketően az asszony.

— Téged szeretlek — suhogta szenvedélyesen az ifju s vad erővel ölelte át az asszonyt s forró szerelemmel csókot nyomott annak vérpiros ajakára . . .

— Ki jön velem? — kérdé kipirult arccal az ifju!

— Én . . . én nem megyek veled — lihegte boldogan a lány.

— Te nem? — kérdezte az ifju az asszonyt. Az hallgatott.

— Hát nem jössz velem? — kérdezte az ifju és zsebéből ragyogó drágakövekkel kirakott fülbevalót huzott ki s fitogtatva mutatta az asszonynak.

— De veled megyek — szólt mohó, vágyakozó arckifejezéssel az asszony.

rája, amely szerint az osztrák vámhivataloknál belőlyt vámjövédelmek, mint Ausztriát illetők vannak feltüntetve.

Végül kéri, hogy az „Ausztria és Magyar ország vámjövédelmel” közjogilag egyedül helyes kifejezés alkalmaztassék.

Harkányi Frigyes báró elnök megjegyzi, hogy az 1906-iki vámjövédelmek emelkedése nyilván a vámtarifa hatására vezethető vissza. Az előirányzatot általában alacsonyabban szokták megállapítani.

Nagy Emil csatlakozik Buzáth Ferencnek a nomenklaturára vonatkozó kifogásaihoz, különös tekintettel arra, hogy Ausztriában milyen nagy dolgot csinálnak abból, hogy Magyarországnak határvámjövédelmel csekélyek, mintha bizony csak az illetné Magyarországot a vámjövédelmekből, a mi a magyar határon folyik be, holott tudva van, hogy különösen Franciaországból pipere cikkekben, Angliából pedig gépekben igen sok behozatal van az osztrák határon át, a mely Magyarországot illetné és amely önálló vámterület esetén magyar vámjövédelmel volna. Csatlakozik az „Ausztria és Magyarország vámjövédelmel” kifejezés formulázásához.

Molnár János szintén csatlakozik Buzáth felfogásához.

Burián báró közös pénzügyminiszter a költségvetés nomenklaturájára vonatkozó kifejezésekre megjegyzi, hogy tisztán fordítási hibáról van szó. A német szöveg ekkép szól: „Einkommen der kaiserlich-königlichen Zollamtern” és „Einkommen der königlich ungarischen Zollamtern.” A legközelebbi nyomtatványokban ez a hiba korrigálva lesz.

Rudnyánszky József báró előadó megjegyzi, hogy jelentésében a szóban forgó fordítási hiba már korrigálva van. Az 1906-iki vámjövédelmekre nézve a közös pénzügyminiszter lesz szíves felvilágosításokat adni.

Burián báró közös pénzügyminiszter megjegyzi, hogy az 1906-iki zárszámadások nincsenek még előterjesztve. Van azonban egy kezelési kimutatás az 1906. évről, a mely világosan mutatja, hogy az 1906-iki jövédelmek tetemesen felülmúlják az 1908-iki előirányzatot, nem is szólva arról, hogy a közös pénzügyminiszter ezeket a tételeket a két állam pénzügyminiszterétől veszi át; és csak a bosnyák előirányzatot állítja be maga. Ennek oka abban rejlik, hogy az új vámtarifa hatásával már az előirányzatnál számolni kell. Nézete szerint a felvett összeg megfelel az óvatos budgetirozás követelményének.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A költségvetés realitása is azt igéylik, hogy inkább kevesebb legyen az előirányzat, mint több. Tekintetbe veendőnek tartja, hogy az 1906-iki esztendő nem normális év, épen azért, mert a kereskedelmi szerződések 1906. április 1-én léptek életbe és az előállott vámemelkedés folytán az utolsó hónapokban minél többet iparkodtak behozni.

Kostyal Zsigmond udvari és miniszteri tanácsos szerint az 1906. évi zárszámadás azért nincsen előterjesztve, mert a kezelési időszak 18 hónap, a mely csak 1907. június végén járt le; azóta pedig fizikai lehetetlenség volt a zárszámadást előkészíteni és előterjeszteni. Az 1905-iki zárszámadás már a múlt év tavaszán volt készen.

Molnár János és Buzáth Ferenc felszólalásai után úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták a határvám jövédelmel előirányzatát. Ezután a közös számvevőség költségvetését tárgyalták.

(Magyarok a közös számvevőségben.)

Rudnyánszky József báró előadó részletesen ismerteti a költségvetést, amelyet elfogadásra

ajánl, kérvén egyuttal ama határozat megújítását, hogy a közös számvevőségknél az üresedésben levő állásokra magyar honos állampolgárok nevezessenek ki.

Plener Ede lovag, a közös számszék elnöke kijelenti, hogy az a törekvése, hogy a kifejezett kívánalmaknak a lehetőség szerint eleget tegyen. Ez idő szerint a közös számszék tisztviselőinek 27 százaléka magyar ember. Az elmúlt évben szintén magyar embert neveztek ki a megüresedett állásra és a legutóbbi években az üresedésbe jött állásokat egymás után magyar emberekkel töltötték be. A magasabb állásokban szintén nagy számmal vannak magyarok. Így a két udvari és miniszteri tanácsosi állást magyarok töltik be és az öt referens közül szintén három magyar ember, csupán a középső rangosztályu tisztviselők közt vannak kevesen a magyarok. A nehézség abban rejlik, hogy a számvevőségi szolgálatra aránylag kevesebb magyar ember jelentkezik, mint osztrák. Végül azt hangsúlyozza, hogy a számvevőségknél a magyar honosság mellett tekintetbe kell venni a kinevezés alkalmával első sorban az illetőknek a kvalifikációját és a számvevőségi szolgáltra való alkalmasságát.

A számvevőség elnökének ezen nyilatkozatát az albizottság megnyugvással vette tudomásul és elfogadta Rudnyánszky József báró indítványát is, amely a múlt évi határozat fenntartására vonatkozik. A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az ülés véget ért.

Uj városrész Aradon.

Palóczy tanár terve.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A városrendezési bizottság egy megteremtendő városrésznek terveivel foglalkozott ma tartott ülésében. Ahol most az állatvásár-tér korhadtt fakoriátjai állanak, oda egy zseniális, ideálista művész valóságos paradicsomot gondolt el és rajzolt meg. Palóczy Lajos, a nagy hírű városrendező művész, fővárosi tanár és építész, a város megkeresésére elkészítette az állatvásár-tér átalakításának tervét és műszaki leírását. Megküldötte a jövő évtizedek fejlődésének irányát szabó, gyönyörű munkát, amelyet valóságos bámulattal szemléltek meg a városrendező bizottság tagjai és a legnagyobb elismeréssel adóztak művészielkű, nagyelméjű alkotójuknak. Azonban szomorúan kellett konstatálniok, hogy Palóczy a tündéri városrészt szépen elgondolta, de megfeledezett arról, hogy Arad szegény városának pénzügyi viszonyai mindent megengednek, csak a lukszust nem. A bizottság a reális valóságnak megfelelő korrekciókat hoz javaslatba majd a közgyűlésnek, mert a város vezető szempontja az, hogy az állatvásár-tér területéből, parcellázás és telekeladás révén, a körtöltés és vashíd költségeit valahogy kiperéselje.

Palóczy tervel szerint az új városrész területén harmincnégy parcella lenne kihasználható, melyeket a két hid között egy széles út választ ketté. A városnegyedbe két piacot szánt. Itt nyerne elhelyezést az új reáliskola, a kulturpalota, óvoda. Gondoskodott játszóterekről, sétányokról, templomról. A körtöltés előtt és a középületek sora között húzódnék egy hosszú venala, a cottage-rendszerben épült előkertes villáknak, míg a tervezett fő-utól jobbra, a gázgyár melletti területet, melyet „szegény városnak” nevez el, úgy osztotta

parcellákra, hogy ott egy tisztviselő teler léte-sülhessen.

A tervezésnél azonban Palóczy professzor nem vette figyelembe azt, hogy Aradváros arra törekszik, hogy a Maros folyó hajózhatóvá tételével által rakodó parthoz és kikötőhöz jusson. A művészi eszplanadéről, Aradnak talán legszebbik sétányáról még megszületése előtt le kell mondania, mert a körtöltés, amely már félig elkészült, teljesen ki fog épülni. És ami a legnagyobb akadálya a megvalósításnak, az, hogy Arad tulszágény azokhoz a keretekhez képest, amelyekben Palóczy az új villanegyedet el akarja helyezni.

A városrendező bizottság mai ülésén élénk vita keletkezett a megvalósítási módokról felett. Az ülésen Lócs Rezső gazdasági tanácsnok elnökölt s azon részt vettek: Varjassy Árpád, Szankovits Miklós, Lukácsy Lajos, Steiner József, Szathmáry János, Walder Gyula, Fodor Zsigmond, Reizinger Sándor, Nachtnébel Ödön törvényhatósági bizottsági tagok.

A tervek az összes tagok tetszésével találkoztak és a bizottság különösen közlekedési szempontokból tette meg észrevételeit a okra. A Bocskó-utca torkolatába és a hidfeljáró elé tervezett terek feltétlen megnagyobbítást hozza javaslatba, mert a Palóczy által feltüntetett méretek mellett a teherforgalom nem lenne akadálytalanul lebonyolítható. A bizottság pedig azt akarja, hogy ez a városrész épen olyan élénk kereskedelmi és forgalmi hely legyen, mint a belváros, noha gyárak alapítása eleve ki van zárva ebben a városrészben.

A töltés felén levő telkeket lejtősen kell kifejleszteni, a bizottság felfogása szerint, mert ez által elkerülhető az a hiba, mely a Baross-park alkotásával állott elő. A park melletti házakat a vízszintes telekfelszín által elzárták a levegőtől.

A telkeket, melyek mintegy ötven holdnyi területen húzódnak el és tulnyomó városrészben városi közbizonyt alkotnak, a város magánosoknak elfogja adni, akik a rendezési tervek keretén belül építkezhetnek. A bizottság ebből a célból az egész szabályozandó területet négy övezetre akarja beosztani és övezetenként javasolja eladásukat. Az első övezet eladási árából az új városrészben hasítandó utcákat és tereket rendezi, mert ezáltal a másik három öv telkeinek ára eleve emelkedni fog. A mérnöki hivatal utasította a bizottság az utcarendezés költségvetéseinek előkészítésére. Az első övet körülbelül tíz holdnyi területen határolják körül.

A képviselőház ülése. Budapestről jelentik: A képviselőház holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart, melynek napirendjére az erdélyi birtoktagosítási javaslat tárgyalásának folytatása, továbbá az ügyész és bírói szervezet módosításáról szóló javaslat és menteni ügyek vannak kitűzve. Azt hiszik, hogy a Ház ezekkel a javaslatokkal holnap, de legkésőbb pénteken végezni fog. A jövő héten és a reá következő héten nem lesznek ülések.

Holnap a főrendiház is ülést tart, melyen az unjoncjavaslatokat fogják tárgyalni.

A dési kerület jelöltjei. Dósról jelentik: A dési kerületben Betegh Inre elhalálozása folytán megüresedett mandátumra a választási mozgalmak már megindultak. Eddigelő két komoly jelöltből beszélnek. Az egyik Barsay Tamás nagybirtokos, ki a legutóbbi választás alkalmával Bethlennel kisebbségben maradt. A másik jelölt Kühbaker Ferenc, a kereskedelmi bank igazgatója. A dési állami tisztviselők közt

mezalom indult meg, hogy tömörüljenek és tisztviselőt válasszanak meg képviselőnek, aki a magyar tisztviselői kar érdekeit az ország-házban képviselje.

A tisztek fizetésemelése ellen.

Erélyes hangok a hadügyi bizottságban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 29.

Ma a delegáció pénzügyi és hadügyi bizottsága ülésezett. A pénzügyi bizottságban simán ment minden, de a hadügyi bizottságban erélyes hangok hallatszottak a tervbe vett tiszti fizetésemelések ellen, úgy, hogy a kormánynak előreláthatólag nehéz munkájába kerül a javaslat keresztülvitele.

A képviselőház holnap ülést tart, a jövő héten azonban szünet lesz.

Távirati értesüléseink:

A hadügyi albizottság ülése.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága ma Zichy Tivadar gróf elnöklésével ülést tartott.

Napirend előtt *Hottsy Pál* kéri az elnököt, hogy az ülések kitűzése tekintetében némi rendszerrel járjon el, mert ő azt, hogy a hadügyi albizottságnak ülése lesz, táviratilag tudta meg.

Elnök kijelenti, hogy az ülés végén kérdést fog intézni a bizottsághoz, mikor akarja a következő ülést megtartani. Ezután *Schönaich* közös hadügyminiszter mondotta el expozéját. Rámutat arra, hogy az 1908 évi költségvetés alig tér el a tavalyiától, úgy, hogy ő csupán néhány szóra szorítkozik. A hadügyi vezetőség a költségvetés felállításán minden tekintetben arra törekedett, hogy a költségeket a lehetőséghez képest megszorítsa és a sérelmeket orvosolja. Sikerült is 7-9 millióval kevesebbet követelni. Ezen így megtakarított 7-9 millióval *nézete* szerint gondoskodni kellene a tisztek fizetésrendezéséről. Ez még nyílt kérdés, de reméli, hogy nemsokára elintézését fog nyerni. Reményét a magyar nemzet ismert hőcs bálátására, igazságszeretetére és lovagias érzületére alapítja.

Okolicsányi László előadó ismerteti a költségvetést és kijelenti, hogy arra való tekintettel, miszerint az állam összes polgári alkalmazottainak fizetését az utóbbi időben beállott nagymérvű drágasághoz képest rendezte és felemelte, immár elkerülhetetlen szükségé vált, hogy a hadsereg tisztjeinek fizetése is a polgári tisztviselőkéhez hasonló módon rendeztesék, illetve felemeltesék. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint a bizottság hívja fel a hadügyminisztert, hogy a tiszti fizetések szabályozása ügyében a két állam kormányával megállapodásra jutni törekedjék.

Zichy Miklós gróf tiltakozik a hadügyminiszternek német nyelven elmondott expozéja ellen. A hadügyminiszternek úgy kellene a magyar nyelvet tudnia, mint a németet. Az előtte szóló által benyújtott határozati javaslatot a maga teljességében elfogadja, mert a kérdésbe nem szabad politikát belevonni. Számos sérelmet sorol fel, amelyeknek orvoslását sürgeti.

Issekutz Győző szintén elfogadja a benyújtott határozati javaslatot.

Szell Kálmán rámutat arra, hogy a tiszti fizetések felemelése szükséges és hogy ez a

kérdés abszolúte nem bír politikai jelleggel. A tisztek, akik nem politizálnak, méltán követelhetik, hogy politikai okok ne gátolják fizetés-javításukat.

Kmetz Károly: A hadügyminiszter a magyar nemzet igazságszeretetére és lovagiaságára hivatkozott. E lovagiaságban a miniszter csalódnia nem fog, de a magyar nemzetnek nem szabad csalódnia abban, hogy törvényes és természetes jogai a hadügyi vezetőség részéről elismertessenek. A függetlenségi párt teljes őszinteséggel a pragmatika szankció alapján áll és az abban vállalt kötelezettségeket szentül és sérthetetlenül megakarja tartani. A függetlenségi párt programja a nagyhatalmi állással nincsen elvi ellentétben. Kérdést intéz a hadügyminiszterhez a két éves katonai szolgálat, továbbá a címer- és zászlókérdés tárgyában.

Hottsy Pál nem fogadja el az előadó határozati javaslatát.

Ugron Gábor nézete szerint ezt az ügyet országos törvénnyel kellene rendezni, mert ez nem közös ügy, hanem a törvényhozóknak önálló feladata. Kéri az előadót, hogy határozati javaslatát vonja vissza. Ha az állam ezen az uton menni akar valamit, tegye ezt azon az uton, hogy a hadügyi kormány kezdeményezze a dolgot a két kormányval, akik terjesszenek be törvényjavaslatokat az országgyűlés elé.

Miklós Ödön az előzőelőadott időre való tekintettel kéri, hogy beszédét holnap mondassa el.

A bizottság ehhez hozzájárult, mire az ülést berekesztették.

Egy elsikkasztott beszéd.

A delegáció külügyi bizottságának első ülésén tegnapelőtt *Thoroczky Miklós* gróf delegátus hosszabb beszédet mondott Romániának Magyarországgal szemben való magatartása ellen. Ezt a beszédet félhivatalosan teljesen elhallgatták, ma azonban nyilvánosságra került *Thoroczky* erős támadása, amelyben többek között a következőket mondotta:

Románia nem szolgált rá arra az ítéletre és becézésre, amelyben a külügyminiszteről az expozéban részesült. Köztudomású, hogy a román király úgy Bukarestben, mint Szibajában igen gyakran fogad olyan magyarországi románokat akik mint nemzeti églégi árok Magyarországon nincsenek és igen sokat tanácskozik velük. A román miniszterek elég gyakran ellátogatnak Magyarországra és itt véletlenül mindig olyan emberekkel érintkeznek, akik a nemzetiségi akció élén állnak és akiknek irredentista érzelmek eléggé ismeretesek. Rendszerint sérelmes az is, hogy a romániai iskolákban olyan földrajz-könyveket és térképeket használnak, amelyek Magyarországot egy része mint román területet van feltüntetve, mint román provincia, amely csak ideiglenesen tartozik Magyarországhoz. A román politika intézőinek eljárása olyan, hogy tovább nem tűrhető és ezért kell, hogy a delegáció felhívja rá a külügyminiszter figyelmét.

A darabontok nyugdíja.

Az állami számvevőszék ma tette közzé az 1906. évről vonatkozó zárszámadási jelentést, amelyben a Fejérváry kormány különféle költségeit számolja el. A jelentésben nagyon érdekes részletek vannak.

Igy *Tarkovits József* miniszterelnökségi államtitkár, *Kállay Albert* és *Szinnyei-Merse István* főispánok, valamint *Perczel Dezső* házelnök és *György Endre* földmívelésügyi miniszter nyugdíja, illetve nyugdíjőbblete ügyében folyamatba tett tár-

gyalások még nem nyertek befejezést. *Kristóffy József* belügyminiszter tíz évi állami szolgálat hiányában törvényes nyugdíjra igényt nem tarthatott, a kormány azonban nyugdíj engedélyezése végett a királyhoz felterjesztést intézett. Ennek alapján királyi kegyelemből tizenkilenc évet meghaladó megyei közszolgálat alapján legutóbb élvezett huszonnégyezer korona fizetésének megfelelő 13920 korona nyugdíjat állapítottak meg. Mivel azonban a számvevőség szerint *Kristóffy* még kegyelmi uton sem lett volna nyugdíjban részesíthető, az állami számvevőség azzal a kéréssel fordult a miniszteriumhoz, hogy *Kristóffy* nyugdíja megszüntetessék. Az erre vonatkozó tárgyalás még folyamatban van.

Kovács Gusztáv volt debreceni főispán nyugdíja, minthogy a hivatalos esküt le nem tette és a főispáni állásával egybekötött illetmények élvezetéhez sem szerzett igényt, csakis az előzőleg elfoglalt pénzügyigazgatói állással egybekötött javadalmazása alapján volt megállapítva. Tekintettel azonban arra, hogy a főispáni esküteleben önhibáján kívül akadályozták meg és hogy elvállalt szolgálatának teljesítése közben súlyos sérüléseket szenvedett, a törvény szerint járó 5632 korona nyugdíján felül még 2816 korona kegydíjat engedélyeztek neki, vagyis összesen annyit, amennyi a főispáni javadalmazásnak megfelelő.

A zárszámadás részletei között van a következő tétel is: *Főispáni beiktatások, programbeszéd megakadályozása és zavargások folytán felmerült karhatalmi szükségletekre 126,947 korona*. Ennyi kellett tehát a Fejérváry kormánynak pusztán a katonaság és csendőrség igénybevételeivel támadt költségekre.

EGYESÜLETI ÉLET.

Az izraelita nőegylet közgyűlése.

— Az új pénztárnoknő. —

Az aradi izraelita nőegylet ma végvári *Neuman Dánielné* elnökle alatt közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya a dr. *Groszman* Jakabné elhalálozása folytán megüresedett pénztárnoki állás betöltése volt.

A közgyűlés megnyitása után az elnöklő végvári *Neuman Dánielné* mélyen megindító szavakban emlékezett meg arról a nagy veszteségről, amely az egyesületet dr. *Groszman* Jakabné elhalálozásával érte. Az elhunyt mindenkor buzgó tagja volt az együletnek és pénztárnoki minőségében fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki. Végvári *Neuman Dánielné* az elhunyt emlékének méltó megőrzésére javaslatba hozta, hogy érdemelt jegyzőkönyvbe iktassák és erről jegyzőkönyvi kivonatban értesítsék az elhunyt urnó családját.

Az indítványt az egyesület egyhangulag elfogadta. Ezután *Leopold Zsigmond* titkár terjesztett elő indítványt *Wallfisch Árminné* érdemeinek jegyzőkönyvbe iktatása iránt. *Wallfisch Árminné* az elhunyt dr. *Groszman* Jakabné betegsége alatt egy évig teljesített buzgón és fáradhatatlanul a pénztárnoki teendőket, amiért *Leopold Zsigmond* az egyesület hálás köszönetét tolmácsolta és jegyzőkönyvi köszönetet indítványozott *Wallfisch Árminné*nek.

Leopold Zsigmond indítványát élénk eljenzés kísérte nyomon, majd pedig betöltötték a megüresedett pénztárnoknői állást. Végvári *Neuman Dánielné* Szabó Albertné hozta javaslatba, ami általános helyesléssel találkozott,

mire az elnöknő éljenzések közepette hirdette ki, hogy az egylet pénztárnoknőjévé Szabó Albertnét választották meg.

Az új pénztárnoknő nyomban elfoglalta végvári Neuman Dánielné mellett helyét és hálás köszönetet mondván a személyét ért megtiszteltetésért, ígérte, hogy minden erejével az egylet érdekében fog működni. A közgyűlés azután végvári Neuman Dánielné és Wallfisch Árminné éltetésével véget ért.

Aktuális emberek.

A gróf Széchenyi-pár.

Széchenyi László és ifju neje, *Wanderbilt* Gladys az esküvő után, mint megírtuk, automobilon valósággal megszökött a kíváncsi néptömeg szemei elől és most már Newportban élvezik a házasság gyönyöreit. A jövő hónap elején azután hajón utra kelnek Európa felé, haza jönnek Magyarországra.

A gróf anyja, özv. gróf Széchenyi Imréné már hetek óta a zempléni megyei Őrmező községben tartózkodik, ahol a családi kastély új, pazar berendezésének munkálataira ügyel. A grófnének három és fél ezer holdnyi, de nagyon elhanyagolt birtoka van, őrzséjvedelmét azonban az a tizenhétézer korona nyugdíj képezi, amelyet férje után, aki berlini nagykövet volt, élvez. László gróf a legifjabb sarja a családnak és fivérével, Dénes gróffal gyakran meglátogatták Nizzát és Montekarlót.

Érdekes, hogy egy ilyen alkalommal ismerkedett meg a gróf *Wanderbilt* Gladys-sal. A milliomos család ugyanis tavaly átrándult Európába és a telet a Rivierán töltötte. Több ízben átlátogattak Montekarlóba is és egy ilyen alkalommal *Wanderbilt* Gladys benézett a játékszembe, amelyben meglátta Széchenyi László gróft fivére társaságában. Érdeklődni kezdett a dallás természetű magyar gróf iránt és csakhamar megismerkedtek. Az ismeretségből vonzalom, majd komoly szerelem fejlődött s már hallgatag megállapodás volt, hogy a gróf elveszi a milliomos kisasszonyt. Akkor egy ízben László gróf vendégül látta a *Wanderbilt* családot Őrmezői kastélyában, ahol bemutatta őket édesanyjának, aki örömmel beleegyezett a házasságba.

Az Őrmezői családi kastély renoválásán a nyáron háromszáz munkás dolgozott, a kik negyven szobával kibővítették és fényes új berendezéssel látták el. A kastély ennél fogva alaposan megváltozott, a környék azonban olyan elhagyott maradt, mint volt. Valószínű, hogy a fiatal pár néhány hétnél tovább nem fog Őrmezőn maradni. Az özvegy grófné kívánságára László gróf még esküvője előtt megbizta egy alkalmazotiját, hogy vásároljon egy jobb karban levő főúri birtokot. Az illető talált is egy alkalmas uradalmat és a vételre vonatkozó ideiglenes szerződés már meg is kötött.

Az ifju pár tudvalevőleg olyan házassági szerződést kötött, hogy vagyonszerződésben fognak élni. E szerződés megkötésénél egy budapesti ügyvéd is közreműködött. A grófnak tulajdonképpen vagyona nincs, csak az anyja után fog örökölni. Adóssága aránylag kevés, mintegy ötvenhatvanezer korona volt, amelyet azonban a család már rendezett.

Sulyos vádak az aradmegyei csendőrség ellen.

Főtárgyalás az aradi törvényszéken. — Nemzetiségi akció a parlamentben. — Rágalmazással vádolt aradi ügyvéd. — Csendőrfőhadnagy a románok ellen. — A honvédelmi miniszter utasításai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Az aradi királyi törvényszék holnap, csütörtökön rendkívül érdekes és egy országos politikai akciónak kiinduló pontjává szolgáló bűnügyet tárgyal. Az aradmegyei csendőrség nevében a királyi ügyész a büntető bíróság elé állítja *Brank* Flóránét, hatóság előtti rágalmazás címén emelvén ellene vádat. *Brank* Flóráné, az ügyefogyott parasztasszony a férjén elkövetett állítólagos csendőri igazságtalanságért, írásos feljelentést tett a morodai csendőrség, majd egész Aradvármegye csendőrsége ellen, megvádolván őket azzal, hogy hivatalos hatalmukkal vissza élnek, ütök-verik azt, aki a kezük ügyébe esik. A feljelentés a honvédelmi miniszterhez volt címezve, aki egy csendőrfőhadnagyot bizott meg a vizsgálattal. A főhadnagy ártatlansági bizonyítványt állított ki az aradmegyei csendőrségről, sőt azt javasolta fölöttes és legfelsőbb hatóságának, hogy dicsérje meg Aradvármegye csendőrségét, mert „*az oláh hordát*” másképp, mint a csendőrség „*jogainak teljes mértékben való kihasználása által*” nem lehet féken tartani. *Brank* Flóráné panaszát és feljelentését a honvédelmi miniszter félre tette. Az egyszerű parasztasszonytól vádló helyett vádlott lett. Az aradi királyi ügyész ugyan a csendőrség feljelentésére nem kérte az asszony vád alá helyezését, a nagyváradi kir. tábla főügyészének utasítására azonban vádat kellett ellene emelni. *Brank* Flóránéval együtt meg van vádolva *Marsieau* Jusztin dr. aradi ügyvéd, akiről a vizsgálattal megbízott főhadnagy azt mondotta jelentésében, hogy az „*zaklató feljelentéseit nem ügyvédi hivatásánál fogva, hanem nyilván oláh erzelmeiből kifolyólag teszi meg.*” *Marsieau* dr. ugyanis *Brank* Flóráné, de még más tizennégy román ügyfelének ügyéből kifolyólag tett ilyen feljelentéseket a nyomozó csendőrség ellen.

Az aradi bíróság holnap dönti el, vajjon igazat mondott-e *Marsieau* ügyvéd és *Brank* Flóráné azokban a sulyos vádakban, melyeket a honvédelmi miniszterhez az aradmegyei csendőrség ellen eljuttatott. A bíróság megengedte a valódiság bizonyítását és *Marsieau* dr. okmányokkal készül bizonyítani, hogy maga az aradi bíróság sem fogadja el mérvadóknak a csendőrségi nyomozás révén tett beismeréseket, mert azok nem a gyanúsítottak önkéntes vallomásai, hanem felháborító kinzások eredményei.

Ez a bírósági döntés az a talapat, amelyre egy nagy országgyűlési akciót helyeznek az országgyűlési nemzetiségi párt román tagjai. A román klub a csendőrség ellen beadott és a bíróság előtt már részben tárgyalta és holnap tárgyalandó feljelentéseket, a meghozandó ítélettel együtt és még más adatokkal is kibővítve, kinyomatja, az összes országgyűlési képviselőknek megküldi és a parlamentben annak napirendre tűzését és tüzetes tárgyalását fogja kérni. Ezért érintkezésbe lépnek a nemzetiségi képviselők a kor-

mánypárton kívül álló minden képviselővel és azok hathatós támogatását fogják kérni. Eltökélt szándékuk, hogy az ország színe előtt feltárják kimélet és melléktételek nélkül, hogy a csendőrség a román lakta vidéken kivételes bánásmódban részesíti a népet és felakarják világosítani a belügyi és honvédelmi minisztereket arról, hogy a nép között ez az eljárás oly foku elkeseredést szült már eddig is, hogy a román képviselők ezért — saját kijelentésük szerint — a további felelősséget nem vállalják. A nemzetiségi párt pénteken vagy szombaton tartandó ülésében foglalkozik az ügygyel.

Az ügyet, amely valószínűleg még nagy hullámokat fog verni, a következőkben ismertetjük:

A megvádolt csendőrség.

Brank Flóra és társai, szállóscsigeréll lakosok ellen a morodai csendőrség lopás miatt eljárást indított. Letartóztatták őket és hét napig fogva tartották. A nyolcadik napon *Brank* Flóra felesége felkereste *Marsieau* dr. ügyvédet azzal a kéréssel, hogy tegyen lépéseket férje kiszabadítása érdekében. Elmondotta az ügyvédnek, hogy a csendőrök férjét, aki ellen a hét nap alatt nem gyűlt össze terhelő anyag, fogva tartják és ő ezalatt családjával éheznek.

Az ügyvéd ekkor az aradi szárnyparancsnoksághoz írásban, a magyar királyi honvédelmi miniszterhez sürgőnyileg feljelentést tett *Brank* Flóra nevében a morodai csendőrség ellen. A feljelentésben azt panaszolta el, hogy a csendőrség a szolgálati utasítás ellenére, nem huszonnégy, hanem kétszer huszonnégy órán át tartotta fogva. Feljelentést tett továbbá az egész aradmegyei csendőrség ellen és azzal vádolta meg, hogy ujabban az őrzetbe vétellel nagyon önkényesen bánik el. Legtöbbesrő felülmúlja az őrzetben tartás ideje a szolgálati szabályzatban megjelölt huszonnégy órát.

Azt állította továbbá az aradmegyei csendőrségről, hogy a nyomozás alatt a beismerést a gyanúsítottaktól valósággal kicsikarja és hogy az aradi királyi törvényszék a bűnügyi főtárgyalásokon a vádlottal szemben figyelembe sem veszi ezeket a beismeréseket, mert meg van győződve arról, hogy a legtöbb esetben jogtalan fogvatartás által és tetteleges bántalmazással jutott a csendőrség a vallomás birtokába.

Megjegyzendő, hogy körülbelül tizennégy esetben tett már *Marsieau* dr. feljelentést a csendőrség ellen. Megvádolta többek között a csendőrséget azzal, hogy egyik kliénsét *Jarkas* Guszba kötötték, fejével lefelé lógatták, talpát botokkal ütötték és midőn szólanı akart, akkor az egyik csendőr a szájába vizet öntött.

A többi feljelentésében is ehhez hasonló vádakot sorolt fel az ügyvéd.

„Vad oláh horda.”

A *Brank* Flóra nevében tett feljelentésre a honvédelmi minisztérium elrendelte a vizsgálatot s annak vezetésével *Szederkényi* Nándor csendőrfőhadnagyot bizta meg, aki összegyűjtötte az egész anyagot s több napig tartó beható kihallgatás és nyomozás után jelentést tett a honvédelmi miniszternek.

A elentésben Szederkényi a morodal csendőrök eljárását a szolgálati szabályzat szelleme és betűje szerint megfelelőnek találta és azt konstata, hogy a megnevezett csendőrök nem követett el semmi bűnt, vagy szabálytalanságot, a vele szemben tett feljelentést *alaptalan vádaskodásnak minősítette*, mert a csendőrség eljárása megfelel azoknak a viszonyoknak, a melyeknek szemmel tartása mellett teheti csak meg törvényess kötelességét. Szederkényi csendőrfőhadnagy jelentésében azt írta többek között, hogy:

Aradvármegye lakosságának nagy részét a műveltség alacsony fokán álló, bűncselekményekre hajló s a közbiztonságot állandóan veszélyeztető vad, oláh horda kepezi, melylyel szemben indokolatlan a kiméletnek és erélytelenségnek a gyakorlása és az a közbiztonsági állapot teljes széthullására vezetne. Ennél fogva a járőr csak elismerést érdemelhet azért, hogy ilyen elemmel szemben a szabályokban előirt jogait teljes mértékben kihasználta.

A feljelentő ügyvéd eljárását is súlyos szavakkal illette a vizsgáló főhadnagy és azt írta róla, hogy: *Marsieau* Jusztia dr. ügyvéd zaklató feljelentéseit nem ügyvédi hivatásánál fogva, hanem nyilván oláh érzelmeiből kifolyólag teszi meg s így ügyfelének háta mögé bujva rágalmazza meg alaptalanul feljelentésével az intakt csendőrséget. Ezért azt indítványozta, hogy a honvédelmi miniszter keresse meg az aradi ügyvédi kamarát, hogy az ügyvéd ellen tegyen folyamatba fegyelmi eljárást.

Bűnvádi följelentés.

A honvédelmi miniszter a jelentés alapján a Brankné följelentését, mint *alaptalanul félretette* s utasította a csendőrséget, hogy a bíróságnál keresse meghürcolt tekintélye helyreállítása érdekében elégtételt s *tegyen bűnvádi följelentést*.

A csendőrség az aradi királyi ügyészségnél a feljelentést meg is tette. Az ügyészség azonban vádemelésre elég anyagot nem talált és a vád képviselőt nem vállalta, a vádat eljettette, Brankné ellen az eljárást beszüntette.

A csendőrség az ügyészség ezen határozata ellen felfolyamodással élt a nagyváradi királyi ügyészséghez. A főügyészség *megváltoztatta* az aradi ügyészség határozatát és utasította, hogy a vád képviselőt vállalja. Az ügyészség vádat emelt Brankné ellen azon a címen, hogy az aradvármegyei csendőrséget hatóság előtt meg-rágalmazta, olyat állítván róla, amit ha betud bizonyítani, egy nagy álami intézményt a köz-megvetésnek szolgáltatott ki.

A vádirat ellen kifogással élt *Marsieau* dr. az aradi kir. törvényszék vádtanácsánál. A vádtanács a kifogásokat nem találta elég alaposnak s a vád alá helyezést végzésileg kimondotta s a bűnügy tárgyalására január 30 ikát tűzte ki. Együttal kimondotta azt is, minthogy közhatóságról van szó, megengedi a valódiság bizonyítását.

Bizonyítékek.

Marsieau dr. a valódiságot első sorban az aradi törvényszék által is ismert, régebbi bűnperekben már előfordult okmányokkal törekszik bizonyítani s különösen két esetre hivatkozik, melyeket vádjai mellett bizonyítékul akar sorakoztatni.

Az egyik eset a következő: *Kurle* Flórárt 1906. július 30-án az ujszentannal csendőrök elfogta és 7 napig fogva tartotta. A hetedik nap éjjelén *Kurle* egy vasrácsot a fogda abla-

kából kitért, megszökött és négy napi bolyongás után Aradra jött az ügyvédhez. Augusztus 14-én a vizsgálóbírónál jelentkezett *Kurle*val, aki ezt kihallgatta és *Kurle* könyörgött a vizsgálóbírónak, hogy tartóztassa le, mert fél hazamenni a csendőrök miatt. A vizsgálóbíró kiadott neki egy bizonyítványt, amely szerint nem tekinthető szökevénynek, mert önként jelentkezett. *Kurle* hazament és másnap a *zarándi* csendőrség elfogta és dacára, hogy bizonyítványát felmutatta, 15-én és 16-án fogva tartotta. Augusztus 16-án az ügyészség telefonon utasította a csendőröket, hogy *Kurle*t nyomban bocsássa szabadon. Nem egedtek el, hanem este 9 órakor bilincsekbe verve Ujszentannára viték, ahol átadták a Borosjenőre oda rendelt csendőröknek, amely Borosjenőre szállította és másnap délben az ügyészség újból telefonparancsára bocsátották szabadon.

Orvosi vélemény.

A másik bizonyíték szerint *Hancz* Illésről és *Argyelán* Jánosról a csendőrség 1907. augusztus 13-án történt elfogatásukkor tényvizlatot vett fel, mely szerint *Argyelán* letartóztatásakor teljesen sértetlen volt, *Hancznak* orra és homloka volt megsérülve. Midőn a csendőrség a világi járásbírósnak átadta őket, *Halászi* vizsgálóbíró elhívatta *Kocsis* Géza drt., s utasította, hogy vizsgálja meg őket. Az orvos konstata, hogy *Argyelán*on látható a kitépett haj és bajusz véres helye, az ajkán éles, hegyes tárgy által ejtett karcolás van, a torkán fojtogatás nyomai, a gége két oldalán körmök nyomai láthatók. A mellkason és gyomor táján tompa, kemény tárgy okozta ütés nyoma vehető észre, ami rugás vagy puska aggyal való ütéstől keletkezhetett. A két kéz csuklóján karperecszerű daganat van, mely bilincs nyomásának felel meg. A térdarokban levő duzzadt daganat farkas guzsa kötés s a közbe dugott bot horzsolásának nyomai. A talpon levő horzsolások és tompa zúzódások tíz vagy husz botütés következményei. A bal kéz fején és jobb alszáron levő bőrhorzsolások bottal való ütés következtében keletkeztek.

Hancz Illésről azt mondja az orvosi bizonyítvány, hogy a jobb szem zugban, a mellkason, a jobb karon, a bal kézcsuklón, a jobb és baltalpon ütések, zúzódások nyomai találhatók.

Ezekon kívül még két esetben kísérel meg *Marsieau* dr. okmányszerűleg állításai bizonyítását.

Husz tanu kihallgatását kéri több ezekhez hasonló eset valódiságának bizonyítására. A monstre tárgyalás iránt nagy az érdeklődés.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: *Gretchen*, bohózat. (C bérlet.)
Péntek: *Vig nibelungok*, operett. Bemutató előadás. (A bérlet.)
Szombat: *Vig nibelungok*, operett. (B bérlet.)

* A varázskeringő. *Wlassák* Vilma váratlan megbetegedése folytán vendég segítségével került színre a műsorra tűzött *Varázskeringő*. *Bárdos* Irma, a temesvári színház művésznője játszotta *Wlassák* szerepét és tette lehetővé a darab előadását. A vendégművésznőt szimpatikusan fogadta a közönség és szép énekelért többször megtapsolták. A darab a régi szereposztásban jó előadásban került színre.

H. G.

* *Szevillai* bikaviadal. Az izgató bikaviadalok őshazája Spanyolország. Időnként rendeztek bikaviadalokat Franciaországban és Portugáliában is, de ezek megközelítőleg sem olyan ko-

molyak, mint a spanyol bikaviadalok, ahol a férfias elszántság kel elkeseredett küzdelemre az állatias vadsággal. Nálunk Magyarországon is rendeztek bikaviadalokat vér és hatás nélkül. A spanyol bikaviadalok izgalmait hűséges reprodukcióban mutatja be az a gyönyörű színes kép, mely holnap kerül bemutatásra az *Uránia* színházban. Eredeti spanyol felvétel ez a kép, melyet a bikaviadalon kívül még egy, a spanyol szenvedélyre jellemző dráma tesz érdekessé és izgatóvá. Az *Uránia* már bemutatott egy bikaviadalt, a holnap bemutatásra kerülő kép színes kidolgozásával annak nagy hatását is tulszárnyalja.

* A bérlet harmadik részlete. A színházi bérlet III ik részlete február hó 1-én esedékes. Az igazgatóság kéri a bérletközönséget, hogy az esedékes részletet a színházi pénztárnál lefizetni sziveskedjenek.

* A *Gretchen* negyedszer. Holnap körül színre negyedszer a *Gretchen*, ez a nagy sikert aratott pompás bohózat. Az előadás iránt már most nagyfokú érdeklődés mutatkozik. A legtöbb jegyre már előjegyzések történtek.

* Az a heti műsor. Pénteken *Lehár* diadalmas operettje, a *Vig özevy* kerül színre *Kálly* Jolánal a címszerepben. Szombaton egy régi operettet, a *Kornevillei harangokat* elevenítik fel. Vasárnap két előadás lesz. Délután *Henry Bernstein* híres drámája, a *Kerülő ut* kerül színre. Este az *Ingenyelők* című pompás életképet adják.

TARKASÁGOK.

Finoman. Antiszemita izü história, de hát ilyenek is megtörténne. Magyarországon, sőt még Aradon is. Ezutal a hadseregben, illetve a 88 ik gyalogezredben játszódott le, amelynek egynemely altisztje nem a leghőbb érzelmekkel viseltetik a zsidó hitfelekezeti katonákkal szemben.

A napokban történt, hogy az egyik altiszt alaposan leszidott egy zsidó hitü katonát, természetesen nem kimélve a vallását sem. Az eset fülébe jutott az inspekciós *Hilmár* főhadnagynak, aki nyomban maga elé hívatta az altisztet:

— Sie gefreiter, ha még egyszer komiszkodik, becsukatom. Ezt a szót, zsidó ne merje többé a szájára venni. Ha máskor le akarja szidni azt a közlegényt, használjon finomabb kifejezéseket. Verstanden?

— Jelentem alássan főhadnagy urnak, verstanden.

— Hát mit fog ezental mondani?

Az altiszt egy pillanatig gondolkodott, azután kivágta a választ:

— Jelentem alássan főhadnagy urnak ezt:

— A guta üsse meg a becses izraelita nagy-papádat.

Egy foglalkozás nélküli, züllött fiatal gyerek nagyon kívánsi volt *Kriványra*. Mindenképen be akart tehát jutni az ügyészség fogházába, hogy a kövételre méltó példát szemtől szembe láthassa. „Tisztességes uton”, azaz a rendőrség közvetítésével nem juthatott be, miután deiktumot nem követelt el. Ezért más uthoz folyamodott. Észrevétlenül be akarta magát csempészni a fogházba. A stikli már-már sikerült is. A fiu egy alkalmas pillanatban belopódzott a fogházba vezető kis ajtón át. De alig tett pár lépést a fogházban, amikor *Dezsőfi* fogház-felügyelő észrevette. Szigoruan merdult rá:

— Mit keresel itt?

A fiu dadogva válaszolt:

— Se . . . semmit kérem . . .

A fogházfelügyelő erre ajtót mutatott neki:

— Takarodj ki. *Csirkefogóknak itt nincs helyük.*

Öngyilkos festőművész.

Nizzába ment meghalni.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 29.

Massze idegenben, az örökösöd Nizza kék ege alatt agyonlőtte magát egy jónevű magyar festő: Kardos Gyula. A nagytehetségű művész már hosszabb ideje letette az ecsetet, hogy súlyos betegségére enyhülést találjon és Nizzát mintegy tíz év óta minden szezonban felkereste. De nemrég úgy vette észre, hogy baja nem gyógyul, sőt súlyosodik, ami az amúgy is felette érzékeny lelkületű, ideges művészembert módfelett elkésértette. Ma reggel szobájába zárkózva agyonlőtte magát. Öngyilkosságával egy jobb sorsra érdemes, kiváló festőkkel van kevesebb, aki még számos maradandó értékű műveket tudott volna alkotni, ha testi és lelki bajok erejét meg nem törik.

Az öngyilkosságról budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

Nizza egyik szállodájában Kardos Gyula magyar festőművész ma agyonlőtte magát. Az öngyilkosság kora reggel történt. A szálloda egyik alkalmazottja nyolc óra tájban — rendes szokás szerint — kopogtatott Kardos lakásának zárt ajtaján. Mivel választ többszörrel dörömbölésre sem kapott, a szálló személyzetét segítségül hívta és feltörte az ajtót. A szoba keveretén ott feküdt a halo t festő, jobb kezében revolvert szorongatott, baljában pedig egy kis kézi tükröt tartott azért, hogy a tükröből pontosan célozhasson. A golyó bal halántékán hatolt át és rögtön halált okozott.

A szállodában nagy zavar és fejtelenség támadt, mert az öngyilkosról semmi közelebbi adatot nem tudtak. Kardos ugyanis csupán nevét és azt jegyezte be, hogy Budapestről jött. A rendőrség azonban kabátja zsebében magyar iratokat talált, amelyeket megmutattak néhány Nizzában üdülő magyar vendégnek. Ezek azután megállapították, hogy az öngyilkos Kardos Gyula ötvenegy éves, budapesti magyar festőművész.

Kardos már néhány hónap óta tartózkodott Nizzában. Az utóbbi években gyakran fordult meg a kies üdülőhelyen és mindig ugyanabban a szállodában lakott, ahol jól ismerték. Az idén is két szobát bérelt, de a szálloda személyzete nem ismerte meg a régi vendéget, mert Kardos időközben sűrű szakállt és bajuszt növesztett.

Kardos műterme Budapesten a Munkásutca 28. számú házban van. Mikor négy hónappal ezelőtt hazulról elutazott, megmondotta a házmesternek, hogy Nizzába és Montekarlóba megy. A nőtlen festőt évek óta súlyos betegség gyötörte, amelyhez anyagi gondok és számos egyéb baj is járult s mindez legtöbbször még fokozódott, míg végre a zaklatott művész önkézével vetett véget életének.

Festői hírneve akkor kezdődött, amidőn „Jób” című festményével az illami nagy aranyérmét nyerte el. Azután előkező magyar családok portréit festette, majd Münchenbe ment, ahol főleg miniatürképeken dolgozott, amelyekből a magyar kormány is többet megvásárolt. Ezeket a tenyérnyi nagyságu képeket horribilis áron állította ki, a Mücsarnok egy kiállításán egy miniatürért tízezer koronát kért. A mű sokáig nem talált vevőre, végre is egy spanyol nemes vette meg, aki alku nélkül fizette ki a tekintélyes összeget.

A művész, aki a főváros egyik legismertebb alakja volt, a nő nem legnagyobb hódolói közé tartozott. Lechner Ödön műegyetemi

tanárral, a kiváló műépítéssel gyakran volt látható a déli és esti korzón. Az utóbbi időben azonban életkedve és munkaereje kinzó betegsége következtében teljesen lelohadt. Nizzában sűrűn érintkezett az ott tartózkodó magyarokkal, akik azonban nem vették észre, mielőtt végzetes tervet készült a szerencsétlen festő megvalósítani. A nizzai rendőrség távirati uton fordult a budapesti rendőrkapitánysághoz és közölte a festő öngyilkosságának hírét, amelyet nyomban tudattak a fővárosban lakó rokonival. Kardos halála úgy művészkörökben, mint a fővárosi társadalom széles rétegeiben mély részvéteket keltett.

Karhatalommal

lezárt aradi üzlet.

Renitens kereskedő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Egy Atzél Péter-úcai kereskedő üzletét ma rendőri karhatalommal zárták le, miután nem volt hajlandó a bírósági végrehajtó felszólításának engedni. Az ügy részleteiről alábbi tudósításunk szól:

Plesch Alfréd férfidivat-áru kereskedő pár hónappal ezelőtt vette át szépen üzletét üzletét Erdős és társa volt aradi cégtől. Az üzletért tízezer koronát fizetett a volt tulajdonosoknak. Ezt az összeget Szeifman József szegedi kereskedőtől vette kölcsön.

Szeifmannal olyan megállapodást kötött, hogy három havonként törleszti a kölcsönvett összeget. Ezt az ígéretét azonban nem tartotta meg, miért is Szeifman pert indított ellene. Minthogy Plesch a per megindítása, illetve a bírói ítélet jogerőssé válta után sem volt hajlandó fizetni, Szeifman szegedi ügyvédje útján végrehajtási eljárást tett ellene folyamatba. A hitelező szegedi képviselője Lukács Lajos aradi ügyvédet bízta meg a végrehajtás fogantatásával.

Lukács ma a bírósági végrehajtóval meg is jelent Plesch üzletében, ahol a kereskedő öccse, Plesch Géza fogadta őket. A végrehajtó kézbesíteni akarta a bíróságnak a végrehajtást elrendelő végzését, de Plesch hevesen tiltakozott ez ellen és kijelentette, hogy az ő jelenlétében nem fognak foglalni. Plesch és az ügyvéd között heves szóváltás támadt, amelynek az ügyvéd azzal vetett véget, hogy a rendőrségre ment, ahol karhatalmat kért a végrehajtás fogantatására.

Az ügyeletes rendőrtisztviselő, törvényes eljárásról lévén szó, két fegyveres rendőrt bocsátott az ügyvéd és a végrehajtó rendelkezésére, akik ekkor újból megjelentek az üzletben és Lukács dr. kijelentette, hogy az üzlet lezárását is követeli, miután erre a végrehajtási törvény értelmében joga van.

Plesch Géza a rendőrség közbelépésére eltávozott az üzletből, mire a bírósági végrehajtó és a becsüs jegyzőkönyvbe foglalták az üzletben talált tárgyakat, majd pedig a két rendőrségi segítségével bezárták az üzletet és a kulcsokat magukkal vitték.

Ez délután négy óra tájban történt. A jelenet nagy feltűnést keltett a járókelők között és csakhamar városzerte különböző verziók keringtek az úgyről. Szókérsől és hasonló dolgokról beszéltek, természetesen alap nélkül, mert a rendőrség közbelépése csupán Plesch Géza viselkedése miatt történt.

A nap furcsaságai.

A becsületes megtaláló. — A primadonna barátja.

Arad, január 29.

A becsületes megtaláló elnevezés alatt azok a szerencsés emberek értetnek, akik utcán, vagy más nyilvános helyen embertársaik egyik-másik értékes vagy értéktelen tárgyát megtalálják. Őket illeti ez a megszólítás, főleg annak elérésére, hogy a talált tárgyat visszaszámazzassák tulajdonosukhoz. Ilyképen rosszul járnak ugyan, miután megrövidülnek, de meg van legalább az örömük, hogy kérkedhetnek a „becsületes” címmel.

Igy volt legalább eddig, de ezentul másképp lesz. Az új iskolát ezen a téren egy kitűnő humoru uriember nyitotta meg, aki ma a következő felszólítást küldte be szerkesztőségünkbe közlés végett:

Elveszett e hó 29-én reggel 9 órakor a Frank Leó üzletétől Weinberger Ferenc ékszerész üzletéig terjedő uton egy félpár sárcipó (galocsi) A becsületes megtaláló a másik felét is átveheti Weinberger Ferenc ékszerész üzletében.

Ime: a becsületes megtalálótól nem hogy viszakövetelik a talált tárgyat, hanem ha jelentkezik, még a hozzátartozó részét is megkaphatja. Kitűnő szatíra, aminek első sorban a becsületes megtalálók örvendhetnek.

Vagy két héttel ezelőtt járt itt aradon egy Balla-Berger Ignác nevű álujsgíró. Finom szivart szívott és meg akarta pumpolni Kovács Vincét, a tanítókonviktus elnökét Majd egy szerencsés ötlettel az izraelita hitközséghez is segélyért fordult. Már ki is utaltak neki ötven koronát, de a segélyt Balla ur, sajnos, nem vághatta zsebre, miután egy nappal előbb a Központi-kávéházban leleplezték, mire — bosszusan bár — de ellillant Aradról.

Innen Debrecenbe ment Balla ur, a többször büntetett zsaroló, hogy folytassa kiadott műveletét. Bekukkant Debrecenbe, mint hajdan Petőfi Sándor, a lánglelkű poeta. Körülnézett a városban: a hiénának jó szimatjuk szokott lenni Akit legalkalmasabbnak talált a becsapásra, az Lányai Piroska volt, a debreceni primadonna.

Balla Berger Ignácra ellenállhatatlan fekete császárkabát ragyogott A szöveget fényessé avatták az eddig elért sikerek és diadalok. A primadonnához tehát meglehetősen eleganciával kopogtatott be. Nem tudjuk, milyen néven mutatta be magát, de hiszen ez ő nála teljesen egyre megy.

— Az Andrássy uti kabaré megbízottja vagyok — egyébként fővárosi újságíró — s egyenesen azért küldött barátom: Nagy Endre, hogy magát a kabaréhoz szerződtessem.

A primadonna kitüntető szivességgel fogadta az előkelő idegent.

— És mennyi a gázi? kérdezte Lányai Piroska.

— Harminckétezer korona egy esztendőre.

Balla-Berger Ignác, amint látjuk, igen bőkezű gavallér. És ez éppen elég jogcím volt arra, hogy a primadonnánál alaposan beuzsonázzon.

II.

A második fejezetet rövidebbre szabjuk, pedig Balla Berger Ignácra nézve ez a rész a legboldogabb emlékezetű. A nagynevű — olykor soknevű — ifju minden reggel beállított a primadonnához s ott maradt estig. Megette Lányai Piroska reggelijét, ebédjét, uzsonnáját és vacsoráját. Az első számú mosolyokból is jutott talán valami neki, — de ez nem bizonyos Ballának fölösleges is volt ez: aki a primadonna barátja, arról ugy is elhizik az ilyesmit, ha nem is igaz. A koszt ellen pedig nem volt kifogása.

III.

A krónika most vesz fordulatot. Lányai Piroska valami csekélység miatt összevezett Zilahy Gyulá-

val, a direktorával. Es kifakadt a primadonna körülbelül a következő szavakkal:

— Nekem ne parancsoljatok azért a rongyos gázsíért! Hiszen csak kegyelemből énekeltem eddig is. Most már elég — itthagynom az egész gárdát. Leszerződöm az Andrássy-uti kabaréhoz évi harminckétezer koronáért!

És Lónyai Piroska a bekvártélyozott Balla Berger Ignácra gondolt és felbontotta a szerződést. Azután hazasietett. Ballát éppen a tizórainál találta.

— Felbontottam a szerződésemet és elfogadom a maga szeretetreméltó ajánlatát.

— Végre! — kiáltotta Balla Berger Ignác s a zsebéből kivette a kész szerződést. A primadonna rózsás körmeivel alákarantotta a nevét.

— Az előlegről majd holnap beszélünk — mondta a híres fővárosi zsurnaliszta ismert könyvnyedésével.

IV.

Balla Berger Ignác az előleget kétségtelenül úgy értette, hogy azt ő fogja felvenni a boldog primadonnától. Erre azonban nem került sor. Még aznap este valami nagyváradai ismerőse látogatta meg Lónyai Piroskát. A szalonban találta a császárkabátban fénylő zsurnalisztát. A primadonna előző kenyen szolt a nagyváradai ismerőshöz:

— Bemutatom önnek . . .

Tovább nem juthatott. A nagyváradai ur szemébe nézett Balla Berger Ignácnak:

— Főlöszleges. Én az urat már nagyon jól ismerem.

V.

A többi már tudja az olvasó. Balla ur bekukkantott Debrecenbe, mint hajdan Petőfi Sándor. Azal a kis különbséggel caupán, hogy Balla Berger Ignác nem töltött el egy telet Debrecenben. Ma már talán a felföldön vagy a délvidéken kóborol. Lónyai Piroskánál csak a kalapját, valamelyik ismeretlen ember téli kabátját és a harminckétezer koronás szerződést hagyta emlékül. A primadonnának természetesen csekély érték azért a három napi finom kosztért, amit abba az emberbe tömött bele, aki miatt felbontotta a debreceni színház szerződését.

Krivány a fogságban.

Uj szereplő a rejtélyes ügyben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A Krivány-ügy hullámai ma már lecsendesedtek. A nagy sikasztó betegen fekszik az ügyészség fogházában és állhatatosan megmarad tegnap tett vallomása mellett, amelynek lényege az, hogy nem ő követett el merényletet a felesége ellen, hanem ez fordította maga ellen a fegyvert. Hogy az eddig elhangzott vallomásokból a bíróság aligha fogja kideríteni a való tényállást, az körülbelül bizonyosra vehető. Nincs tehát kizárva, hogy Kriványt bizonyítékok híján fel kell menteni.

Az ügy jelenleg csupán a körül forog, hogy vizsgálati fogságban maradjon Krivány avagy szabadlábra helyezik. Védője, Kertész Miksa dr. ma adta be felfolyamodását a vizsgálóbíró előzetes letartóztatást elrendelő végzése ellen. A védő a felfolyamodásban egyrészt arra hivatkozik, hogy Kriványnak bejelentett lakása van, másrészt, hogy nincsenek ellene terhelt bizonyítékok.

A felfolyamodással a vádtanács már valószínűleg holnap, vagy holnapután foglalkozik és ekkor dől el Krivány sorsa. Jogász körökben az a vélemény, hogy a vádtanács el fogja rendelni Krivány szabadlábra helyezését, miután tényleg nincsenek ellene terhelt bizonyítékok. Kriványné a törvény értelmében nem köteles férje ellen vallani és miután eddig feljelentést nem tett, úgy látszik, hogy élni akar hallgatási jogával.

A vizsgálat csak a hét végén fog megindulni és főleg az orvosszakértőktől függ Krivány sorsa. Ha a szakértők konstatálják, hogy Kriványné sebeit öngyilkossági kísérlete következtében szenvedte el, úgy Krivány felmentése bizonyosra vehető, ha csak az asszony, mint vádló nem lép fel ellene. Az orvosszakértői vizsgálat eredménye rendkívül kétséges, miután Kriványné fejének hátsó részében is van egy golyó, amely valószínűsíti a merényletet. Am ha az orvosszakértők konstatálják is, hogy Kriványné nem sajátkezűleg lőtt magába, ez még nem jelenti azt, hogy Kriványt elfogják ítélni, miután a szakértők véleményét a bíróság szabadon mérlegelheti.

Az ügy előzményeire nézve ma levél érkezett szerkesztőségünkbe, amelynek írója egy Sashegyi Sándor nevű emberre hívja fel a figyelmet. Sashegyi állítólag gyakran érintkezett Kriványnyal és titkos tárgyalásokat folytatott vele, de hogy milyen irányban, az nem tudható. Sashegyi állítólag Krivány összes tervébe bele van avatva.

Felhívjuk a rendőrség figyelmét erre a Sashegyi alias Schreyer Sándor nevű emberre, hátha ő világosságot tudna deríteni a titokzatos ügyben.

Weisz bácsi meghalt.

Az aradi színház gyásza.

Arad, január 29.

Weisz bácsinak talán nem is volt keresztneve. Weisz bácsi egyszerűen Weisz bácsi volt, minden keresztnev nélkül. És amikor a színház földszintjén, a baloldali folyosón a helyükre igazgatta a színházjárákat, mindenki szeretettel nézett galambfehér hajára és szakállára, szelíd, világoskék szemébe:

— Köszönöm, Weisz bácsi!

Csudálatosan közkedvelt ember volt Weisz bácsi. Mikor, — több ideje annak egy évtizednél, — odahagyta eredeti mesterségét, a szabóságot, valami különös véletlen odasodorta a festett világ küszöbére. És ott is maradt. Befejezett karrier volt, amit megfutott. Ott, a földszinti ajtó előtt megtalálta azt, amit kívánt, a nyugodalmat, az existenciát. A kis emberek közös sorsa érte el mégis Weisz bácsit: amikor bent, a színházban gondatlanul élvezték az emberek az előadást, ő ott állott a becsukott ajtó előtt. Verset lehetne írni erről a bekott ajtóról, amely előtt ott áll egy öreg ember, — s amíg az ajtón belül mulatnak a mulatni vágyók, ő ott áll tehetetlenül: a mulatság kapujáig már elért, de az élvezetből nem jutott neki semmi.

Azaz talán mégis jutott. Mert Weisz bácsit mindenki szerette. Talán, ha egyszer eszébe jutott volna, ki is használhatta volna ezt a szeretetet. De neki nem voltak szerénytelen gondolatai. Weisz bácsi szerényen élt és szerényen halt meg. Mikor nyugősködni kezdett, félrevonult és csendben, harmónikusán tette oda a pontot a maga harmónikus életéhez Weisz bácsi ma meghalt.

Ha egy képviselő, vagy valami politikus lehunyja a szemét, ha egy hadvezért nyakoncsip a halál: hasábot irnak róla a a lapok. Weisz bácsi ellenben kis ember volt: az ő halála fölött a nap krónikásai egyszerűen átsiklanak. Pedig — lehet, hogy ez csak az én magányvéleményem, — mikor egy gyönyörűen harmónikus élet fejeződik be s amikor két égkék színű szem záródik le örökre, akkor kellene megírni a legszebb nekrológokat. Ime, Weisz bácsi nem törtetett, nem gázolt le senkit, békében élt másokkal és önmagával: lstenem, de gyönyörű élete volt Weisz bácsinak! Amíg tartott, olyan szép volt, hogy sirni lehetett rajta. És most, hogy vége van, szinte kedve támad az embernek, hogy boldogan fölnevesse: hát lehet még ilyen szépen, ilyen harmónikusán meghalni? Hiszen az ilyen halálért érdemes még élni is!

Olvastam egyszer valami szentimentális novellát a színházi portásról, akinek már öt esztendeig primadonna volt a lánya, anélkül, hogy a portás valaha is látta volna játszani. Es néha elgondolom, hogy mennyivel emberibb, mennyivel meghatóbb az ilyen színházi portások, a Weisz bácsik élete a Napoleonok, Bismarkok és Pittek életénél. Es amíg erőszakal kényszeritem a tollamat, hogy közéleti nagyságok fölött sirja el az obligát könyveket, addig minden emberien emberi élet elmúlása igazán meghat és elérzékenyít.

Weisz bácsi, behunyt szemű, csendes Weisz bácsi, maga a mai napon megte'te, amit talán sohasem tett meg. Jegyet vett magának. Jegyet a nagy nézőtérre, ahol mosolyogva nézik a mi kicsinyes vergődéseinket s ahol Gábel arkangyal mutatja a helyet:

— Az első sorba, Weisz bácsi! Az első sorba! — zab.

Egy aradi internátus válsága.

A kereskedelmi testület a kormányhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

Az Aradi Kereskedelmi Testület által létesített felső kereskedelmi iskola mellett tudvaleg internátus is működik, amelyben az iskola hallgatói megfelelő áron lakásban és ellátásban részesülnek. Az internátus fentartása a testületnek nagymérvű anyagi hozzájárulását veszi igénybe, amely egész jövedelmét fölemész-tette s lehetlenné tette, hogy a testület egyéb céljait szolgálhassa. A kereskedelmi testület most újabb nagymérvű kiadások előtt áll, a melyeket nem hajlandó a maga erejéből fizetni.

Mikor a testület a kereskedelmi akadémiát mintegy tizenhat évvel ezelőtt felállította, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól előnyös feltételek mellett amortizációs kölcsönt vett fel, amelyet azóta gondosan törleszt. Időközben az iskola hallgatói egyre szaporodtak és a testület több tagja azt az óhaját fejezte ki, hogy a vidéki tanulók helyzetének megkönnyítésére az iskolafentartó testület internátust létesítsen. 1895-ben megvásárolták a kereskedelmi akadémia mellett fekvő telket és ott épületet emeltettek, amelyet internátusnak rendeztek be. Az épület tizenkét évig adómentességet élvezett, ami jelentékeny kiadástól kímélte meg a testületet. Tavaly azonban ez a kedvezmény megszűnt és az adóhivatal felszólította a testületet, hogy a mintegy hatszáz koronát kitevő egy évi adót az internátus épülete után fizesse le.

Ekkor a kereskedelmi testület körében mozgalom indult meg az iránt, hogy az internátus épületének ezen új terhétől a fentartó testület megszabaduljon. A testület akkori vezetősége, Walder Gyula elnök és Éles Ármin alelnök lépéseket is tettek az illetékes hatóságoknál ez ügyben, de időközben a testület kebelében felmerült differenciák miatt az elnök és alelnök állásukról lemondtak és a vezetők nélkül álló egyesületben a dolog elaludt.

Már már azzal a tervvel foglalkoztak, hogy a testület inkább szüntesse meg a hosszú időn át fentartott internátust, semhogy újabb pénzbeli megerőltetésekbe bocsátkozzék. Most azonban Marschall Lajos dr. titkár, Nyáry Vilmos pénztáros és Ábrai Lajos, a kereskedelmi akadémia igazgatója vették kezökbe az internátus veszélyeztetett ügyét. Eljártak az aradi adóhivatalnál, ahol azt a tanácsot kapták, hogy folyamodjanak a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az iránt, mikép az internátus épülete, mint közcélú szolgáló intézmény, örökös adómentességben részesüljön.

Marschall Lajos dr. titkár ilyen értelemben fog indítványt tenni a testület választmányára előtt. Azon esetben, ha Apponyi a kérelem teljesítését nem eszközölhetné ki a pénzügyminisztériumnál, a testület azt fogja kérelmezni, hogy az állam, amely eddig semminemű anyagi támogatást sem az iskolához, sem az internátushoz nem adott, állandó évi segélyben részesítse a testület e két intézményét, vagy vegye át őket teljesen állami kezelésbe.

Az aradi felső kereskedelmi iskola államosítása iránt úgy a kereskedelmi testület, mint a város törvényhatósága több ízben tették felterjesztést a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, ahonnét mindig elutasító válasz érkezett. Nincs kizárva, hogy most a kérelem több szerencsével fog járni, vagy legalább is megfelelő államsegéllyel elhárítják az akadályát az internátus további fenntartásának.

HIREK.

Felfüggesztett főesperes. Karlócsról táviratozzák: A görög keleti szerb konzisztórium felfüggesztette állásától Gavrilov főesperest és konzisztórium jogyzót, aki a rábizott kulcsokat és pecsétet a törvénytelen konzisztóriumnak kiszolgáltatta, sőt annak ülésén a jegyzőkönyvet vezette.

A kórházi orvosok sztrájkja. Budapestről jelentik: A mai lapok ama hírel szemben, mintha a kórházi orvosok csekély javadalmazásuk és rossz ellátásuk miatt a főpolgármesterek bejelentették volna, hogy már ma délután munkásságukat abbahagyják, Fülepp Kálmán főpolgármester kijelentette, hogy ő mindezt sem a kórházi főorvosoktól, sem a kórházi orvosoktól semmiféle hivatalos értesítést nem kapott. Reája különben is csak az orvosok kinevezése tartozik, a javadalmazások kérdése ellenben a tanács, illetve a közgyűlés hatáskörébe vág. Müller Kálmán dr. kórházi igazgató ma délelőtt járt Bárczy István polgármesternél és jelentést tett neki a kórházi orvosok mozgalmáról. A belügyminisztériumban kijelentették, hogy az illetékes tényezők méltányolják a kórházi orvosok helyzetét, eddig is csak pénzügyi természetű nehézségek gátolták az ügy megoldását. A székesfőváros tanácsa sürgősen foglalkozik az orvosok kivánásának teljesítésével Andrássy Gyula gróf belügyminiszter nem zárkózik el a fizetésemelés megadásától és hozzájárult ahhoz, hogy ez ügyben ne a közgyűlés, hanem a tanács intézkedjék felterjesztése után, amelyet rövid uton a polgármester a belügyminisztériumba juttat, ahol azt nyomban elintézik. A fővárosnál az al- és segédorvosok fizetésének rendezését valószínűleg már holnap, vagy holnapután el fogják intézni, úgy, hogy az orvossztrájkot már ma is kizártnak kell tekinteni.

Az egyesült államok szenátusa a hozományvadászok ellen. A Széchenyi-Wanderbilt-nász ötletéből Newyorkból jelentik: Mac Gavin szenátor, a szenátusban rendkívül heves támadást intézett azon elzúllott, monoklis európai arisztokraták ellen, akik amerikai gazdag örökösöket pénsszókkal együtt elvisznek az Egyesült-Államokból. Felsorolta, hogy az elmúlt évek folyamán hány gazdag amerikai lány és hány millió dollár vándorolt ki. Ezt nemzeti bűnnek tartja, amelynek véget kell vetni. Gavin támadása egy másik szenátor indítványán alapszik, amely azt célozza, hogy az Egyesült Államokból kivitt hozományokra huszonöt százalékos erejéig kiviteli adót vessenek.

A Maros szabályozása Aradig. Az aradi folyammérnöki hivatal hatáskörében az 1908-ik évben a Maros folyó konop-aradi és szeged-apátfalvai szakaszainak hajózási szempontból történő fokozatos szabályozása kerül kivitelre. A konop-aradi munkálatokra 200.000 korona, a szeged-apátfalvai szakaszon teljesítendőkre 100.000 korona van előirányozva. A munkálatok kivitele házi kezelésben fog történni.

Uj ügyvezető-igazgató. A békéscsabai termény- és áruraktár r. t. az e hó 26-án megtartott közgyűlését követő igazgatósági ülésén a válatat lézi, buzgó főhivatalnokát, illetve eddigi intézőjét, Rajz Jenőt ügyvezető igazgatójává választotta. A díszes állás mellő betöltőre talált Rajz Jenőben, kinek szaktudása és nagy képzettsége szakkörökben szinte közmondásos.

A szultán szerződése egy rablóvezérrel. Konstantinápolyból jelentik: Néhány nappal ezelőtt felhivatalosan is megerősítették, hogy a török kormány Kizászia egyik leghírhedtebb rablóvezérével, Csakirdzsiivel formális szerződést kötött, amelyben a kormány a vezérnek és bandájának rendszeres havi járulékot biztosít arra az esetre, ha a rablóbanda felbogy a garázdálkodással. Csakirdzsi évek óta rendszeresen fosztogatta Kizászia lakosságát, de nem lehetett kézrekeríteni, mert a parasztság nagyon ragaszkodott hozzá és mindig rejtette a hatóságok szeme elől. A rablóvezér ugyanis sohase a szegényebb néposztályhoz tartozott, vagy a külföldieket, hanem kizárólag vagyonos törököket és hatósági közegeket rabolt és ölt meg. A török kormány végre is tárgyaltásba bocsátkozott és egyezsége lépett vele. E szerint, ha Csakirdzsi megháborul, a szultán sajátkezű aláírásával ellátott fermánban megkegyelmez és egész Anatólia belsejében szabad tartózkodást biztosít neki, azonfelül a vezérnek havonként husz török fontot, azaz négyszáznegyven koronát, a banda negyven tagjának pedig személyenként öt-öt török fontot köteles fizetni.

Drótnélküli telefon. Berlinből jelentik: Ujrendszerű drótnélküli táviratozást mutatott be Leppel feltaláló a műszaki csapatok felügyelőszékének. A kísérlet, amely a Berlin mellett Reinickendorf és a töle 230 kilométerre yire lévő Braunsehwaig között történt, szépen sikerült. A rendkívül egyszerű és kiterjedelmű készülék kis mennyiségű elektromos áram felhasználásával nagy effektust nyújt és a készülékekkel lehetőségessé válik a drótnélküli telefonozás is.

Az Aradi Kereskedők Köre január 30-án, csütörtök este kilenc órakor, a kör helyiségében választmányi ülést tart, a melyre a tisztikar és a választmány tagjait ez uton is meghívja Tedeschi Viktor elnök.

Egy láda pezsgő. Kélelmes meglepetés érte a mai nap folyamán a tanítóházi rendezőségét, megérkezett ugyanis a Törley pezsgőgyár küldeménye a tombolára. A gyár igazgatósága egy láda pezsgőt küldött, amely tombolán szintén ki lesz sorsolva. Azonkívül igen szép dísz-tárgyak is érkeztek, úgy, hogy az ez évi tombolának előreláthatólag ép olyan sikere lesz, mint a régieknak, mert mindenki szívesen fog kockáztatni egy pár fillért, hogy értékes s kedves emléket nyerhessen.

Carmellini előadásai. Carmellint úgy megszerette az aradi közönség, hogy eddig minden előadásra zsufolásig megtöltötte a Központi szálloda éttermét. A művész a közönségnek engedett és még két előadást fog tartani. Holnap csütörtökön egész új műsorral tartja meg előadását s ez alkalommal oly meglepő mutatványokkal lép a közönség elő, amelyeket Aradon még nem mutatott be.

Késelés az Árpád-téren. Nyasek Béla kereskedelmi alkalmazott ma este az Árpád-téren haladt hazafelé, amikor valaki meglökte. Nyasek kérdőre vonta az idegent, mire az kést rántott s megsebesítette a gyanutlan embert, akit a súlyos sebével a közokrházba szállították.

A késelő az est homályában elménekült. A rendőrség keresi.

Vasut az ágyai erdőbe. A gyulavidéki helyi érdekű vasut: nádás majori állomásból kiinduló és Augusztamajor érintésével a kiszondi főhercegi uradalom ágyai erdejebe vezető 0,70 m. nyomtávu vasutvonal műtanrendőri bejárása f. hó 21-én történt meg. A megtartott bejárás alapján a vasutat átadták rendeltetésének. A gyulavidéki vasutnak az a célja, hogy ezen vasutvonalat korlátozott közforgalmúvá tegye s ez ügyben mielőbb kérvényt fog intézni a kereskedelemügyi minisztériumhoz.

Az iskolaszék ülése. Az iskolaszék holnap, csütörtökön délután négy órakor ülést tart, amelynek több érdekes tárgya van.

Rumcompositio 1 literhez 20 kr. Likőr aroma 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weisznál. 191

TORVÉNYKEZÉS.

Szudy Elemért felmentették. A nagyváradi esküdtszék ma hozta meg ítéletét Szudy Elemér lapszerkesztő ismeretes ügyében. Az esküdtek Szudyt felmentették a vád alól, kimondván, hogy rágalmazás nem forog fenn, mert a védelem bebizonyította, hogy a kolozsvári helyőrségi hadbírósa a székely bakákat ártatlanul ítélte el, hogy Alézy százados üldözte a magyar legénységet, Kossuth kutyáknak nevezte őket, tendenciózus föjelentést tett ellenük és hogy Novák Rezső hadbíró hamis jegyzőkönyvet tett föl a vádlottak kinalgatásáról. A törvénszék rövid tanácskozás után fölmentette Szudy Elemér szerkesztőt a rágalmazás vádjáról. Egyben elrendelte a bíróság, hogy az ítélet az illetékes hadbíróssággal közöltessék. Az ítélet óriási lelkesedést keletett a közönség körében. A hallgatóság sorából zajos éljenzés hangzott fel s a fölmentett szerkesztőt és védőjét zajosan ünnepelték. Miután a törvénszék határozatából az ítéletet a hadbíróssággal közölni fogják, ez az ítélet előreláthatóan súlyos következményekkel jár Alézy Gusztáv kapitányra, de különösen Novák Rezsőre nézve. A hadbírósa valószínűleg mind a kettőjüket eljárás alá vonja.

Gyermekrontó suhanc. Holnap itélkezik az aradi törvénszék egy Sztojka György nevű zúllott csavargó felett, aki a mult év nyarán egy tizenegy éves leánya ellen merényletet követett el. Tekintettel az ügy pikáns részleteire, a tárgyalás zárt ajtó mögött fog folyni.

Egy vivómaster büne. Az aradi kir. törvénszék holnap tárgyalja a két hét előtt a fővárosban letartóztatott Szántai Szabó Ferenc vivómaster ismeretes váltóhamisítási ügyét. Szántait letartóztatása után Aradra hozták és az ügyesség fogházában helyezték el, ahol ügyének elintézéséig vizsgálati fogságban marad.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Iskolaépítés Gyoronon. A gyoroki állami elemi iskola építési munkálra az aradi magyar kir. államiépítészi hivatal versenytárgyalást írt ki, amelynek alapján az ajánlatokat február 25 ig kell beadni.

Uj-aradi heti gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Uj-Arad, január 29.

A tél sehogy sem tud tartós maradni. Ismét enyhére fordult az idő. A vetések szempontjából kedvező annyiból, hogy így a hó felolvadása által egy kis nedvességhez jutnak, amely fejlődésüket előmozdítja. Csak ne érje őket védtelen (hótakaró nélkül) állapotban hirtelen fagy.

A gabonaüzlet lanyha. Az irányzat csendes. A hangulat nyomott, alig észlelhető némi forgalom.

Elkelt a mai piacon:
400 mm buza 11:30-40
400 mm. tengeri 5:95-6:05
Névleges jegyzés:
Rozs 10:30

Zab 7-10
 Árpa 7-
 Az árak koronában 50 kilogrammonként
 értendők.

Budapesti ár- és értéktörszede.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 29.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kevés forgalom. Lanya.
 Az árak 50 kilónként számítva

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buzs áprilisra . . .	12.23—12.34	11.98—11.99
Buzs októberre . . .	10.56—10.57	10.48—10.49
Zab áprilisra . . .	8.06—8.07	7.92—7.93
Rözs áprilisra . . .	10.22—10.23	10.09—10.10
Tengeri májusra . . .	6.88—6.89	6.80—6.81

Zárlat 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	645.50
Magyar hitelrészvény	781.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

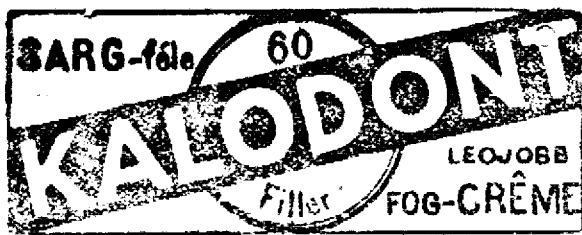
— Január 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 118—120 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 120—123 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 120—124 fillérig.

Szerbiát: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertéslétszám: Január hó 26. napján volt készlet 21.800 darab, január 27. napján fűlhajtatott — darab, január 27. napján elszállított 155 darab, január 28. napjára maradt készletben 21.645 darab.

A híszt sertés üzlet irányzata: Változatlan.

Nemzeti Színház.

Csütörtök, 1908. évi január hó 30-án:

C) bérlat.

C) bérlat.

Gretchen.

Tréfa 3 felvonásban. Írta: Davis Gusztáv és Lipschütz Leopold. Fordította: Hajó Sandor.

SZEMÉKYEK:

Plein Sylvia	K. Kápolnai J.	Ó fensége	Horti Sándor
Schwegelman	Benkőné.	Von Strehle	Uji Kálmán.
Beinigel	Kulcsár L.	Bius	Várnai Jenő.
Milli	H. Kőrösey J.	Magda, leánya	H. Harmath J.
Gloom Grete	H. Novák I.	Emma	Zalay Margit

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma csütörtökön, 1908. január hó 30-án

Műsor:

1. Kellemetlen tévedés.
2. Cserépegés Japánban.
3. Női kocsisok.
4. Iramszarvasok.
5. A mindenesek gyöngye.
6. A tenger titkaiból.
7. Az eleven szobor.
8. Egy szevillai bikaviadal.

Előadások délután 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

Cukrászda.

Előadás alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara látszik.

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással van. Uj erőt és uj életkedvet kölcsönöz a SCOTT, mintha varázs-ital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászti jégycsillagot — a halászt — kerjük figyelmeztetni.

megszületik, mert egészséges színében és erős formáiban a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta s erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta. 5901

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

IDEGENEK ARADON.

— Január 29. —

Fehér Kereszt-szálloda. Ifju Nopcsa Elek báró Budapest. — Bárdos Irma színeszőnő Temesvár. — Haraszty Sándor birtokos Pékéscecsaba. — Faragó Odön tanár Budapest — Szántó Bertalan nagykereskedő és családja Kozlovár — Vinkler M. r kereskedő Szeged. — Vas Dezső erdőtiszt és neje Beregszász. — Boros Zsigmond igazgató Csikszerecs. — Argyelán Mihály birtokos és családja Szabadka. — Ditrichstein Arnold igazgató Beregszász. — Clement Jenő felügyelő és neje Miskolc. — Murányi Sándor főfelügyelő és családja Miskolc. — Barta József birtokos Debrecen. — Kosztman Ferenc szállodás Bosznabrod. — Fröhlich Lajos kereskedő és családja Bosznabrod — Fischer Imre kereskedő és neje Bosznabrod. — Denenberg Lajos mérnök Déva. — Balog Károly gazdálkodó és családja Eled. — Ischler Péter gyárigazgató Fiume. — Buchler Sándor fürdőgondnok Balatonfüred. — Kunkel Sámuel kereskedő Felgrad. — Székely Ottó tisztviselő Besztercebánya. — Borsó György kisbirtokos és családja Karlova. — Pécs János gazdatiszt Szolnok. — Süssland Gusztáv bornagykereskedő Eger. — Glöckner Mátyás kárbececső Temesvár. — Maurer Vilmos vállalkozó és családja Keszthely. — Réder Károly bankigazgató és neje Lemberg — Kuti Samu magánzó Kismarton. — Horvát Sándor nagyiparos Hódmezővásárhely — Kövesi Gyula lókereskedő Lozonc. — Szántó Endre iktató Orosháza. — Novák Béla hivatalnok Szeged. — Gut József utazó Budapest. — Sachs Dávid utazó Budapest. — Braun Sándor utazó Budapest. — Buckebaum Adolf utazó Budapest. — Hartman Izidor utazó Budapest. — Piszk József utazó Budapest. — Polgár Sándor utazó Budapest. — Fehér Dezső utazó Budapest. — Kurtág Lajos utazó Budapest. — Berenfeld Kálmán utazó Budapest. — Grünhut Sándor utazó Bécs. — Holcinger András utazó Bécs. — Blaszer Henrik utazó Bécs. — Weisz Lajos utazó Bécs. — Schattler József utazó Máramarosziget.

Központi-szálloda Horvath Béla birtokos és neje. — Bezerényi Géza birtokos Piliscsaba. — Hortobágyi Zoltán birtokos és neje Nagykálán. — Marinkovics Vazul kormánytanácsos Belgrad. — Tassy Lajos dr. megyei tb. főügyész Nagyvárad. — Várnai Ferenc dr. ügyvéd Nagyvárad. — Szimonyi László dr. ügyvéd Ujszentanna. — Berkovits Izidor birtokos Alvaca. — Vantics Károly párttitkár Budapest. — Vajna Miklós főmérnök Budapest. — Jorgovics Döme magánzó Budapest. — Löwy Mór ügynök Versec. — Lengyel Andor dr. ügyvéd Szarvas. — Kertler Miksa fakeskedő és neje Battonya — Vosseller Rezső gyáros Bécs. — Moldoványi Géza hivatalnok Bácsbodrog. — Schneller Imre utazó Bécs. — Weiszbach Dávid utazó Krakkó. — Feilstein Mór utazó Budapest. — Klein József utazó Budapest. — Zuckerman Bernát utazó Budapest.

Stepper János utazó Budapest. — Wönigstein Ede utazó Budapest.

Vass-szálloda. Horvát Sándor utazó Budapest. — Seres József iparos Bogaras. — Herman G. utazó Szentlőrinc. — Kuzella Pál tisztartó Zombolya. — Germán Albert utazó Budapest. — Weisz Márk utazó Budapest. — Köber Albert utazó Budapest. — Hegedüs János gazda Valkány. — Home rez Ede birtokos Birta. — Gelbman J. utazó Budapest.

NYILTER.

A

Központi szálló télikertjében

csütörtökön, január 30-án és szombaton, február 1-én

Carmellini bűvész

általános közkívánatra

még két előadást rendez.

Kezdeté este 8 órakor.

Belépti-díj 1 korona.

802

Steckenpferd-

Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresden és Teschen a/E., volt és marad a napokint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyiszappan patánások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 591

Földszinti

hat szobás lakás

fürdőszobával

és megfelelő mellékhelyiségekkel

első májustól

kiadó

720

Erzsébet-kört 30. sz.

Sirolin

Kis mennyiségű szirupot és a hatóanyagot, megőrzőanyagot a kábítószer, védelemtől, élénk kizárta.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulózis, influenza

ellen száraztanu tiszta és orvos által megvizsgált.

Mintegy értékesen utaztatott is kímélnek, kérjen mindenképp „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche”

Kezelté orvos tanácsát a gyógyszerészekkel. — An. Szeged 4-10-1011.

Vizvezeték-műhely megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vizvezeték, fürdőszobát, angol klozeteket, vízfűtés, acetin és Benoid-felszerelést és vezeték minden fajtája szivattyukat, hőlégmotor- és szivattyak javítását és készítését vállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosított nyújt tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszerűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 523

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását átalányban elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereplő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

Értesítés

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó-sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, cimereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

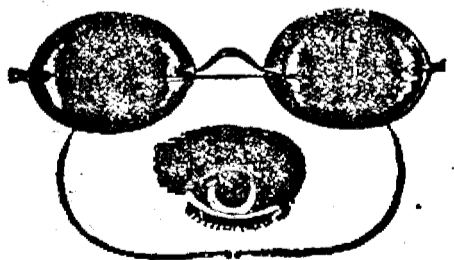
vésnök.

Elsőrendű látványtervező üzlet.

DICK SAMU

órák és látványtervező

Arad, Andrassy-tér és Weitzer János-utca sarkán

Elad és javít mindennemű órákat két évi jóállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látványterveket a legkülönbözőbb kiállításban, legfinomabb forgatottak, orrcsüptetők és szemüvegek arany ezüst nickel és tekenőbika csont keretekben, legjobb üvegekkel.

• Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelet szerint azonnal készíttetnek.

Aradi vasipari részvénytársaság.

Hirdetmény.

Az „Aradi Vasipari Részvénytársaság” részvényeire még hátralékos részvénytőke befizetésére az igazgatóság az alapszabályok 5. § a értelmében ezennel határidőt tűz 1908. évi március hó 3 ikára.

Felhivatnak a t. részvényesek, hogy ezen határidő alatt a részvényekre a még hátralékban lévő összegeket annál inkább befizetni sziveskedjenek, minthogy ellenesetben az alapszabályok 6. § a értelmében körülírt eljárás alkalmaztatni és a részvények megsemmisítése végett intézkedés tétetni fog.

Arad, 1908. január 26-án.

781

Az igazgatóság.

Sok millió előkelő
urhölgy használja
a világhírű

Földes-féle
Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szepítők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnék annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Kellemesen hűsítő hajviz

Eau de Glace.

A fejbőrt erősíti, a hajhullást megakadályozza, a korpá képződést megszünteti és a fejet huzamos időn át hűvösen tartja.

Egy üveg ára 2 korona.

A haj mosására és tisztán tartására a legalkalmasabb szer a „CHAMPOING POR.”

A vele készült vízzel mosott haj fényes, ruganyos és selymes látású lesz. A haj színére nincs befolyással.

Az ideges főfájást azonnal megszünteti a

Rozsnyay-féle fejfájás elleni tabletták.

6 darab ára 1 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszerésztárában

301

Arad, Szabadság-tér.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árayas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkittünőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései berek. Első magyar részvény sorfőzde udvari sör. Fehér 16 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

491

Répássy Pál

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sűrű és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vasosarok kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 585

Nagy választék sírkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Telefon 566. sz.

Alapított 1839. évben.

Várhol László

uri- és női cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Minerita-paletta a leányiakéval szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszereztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelit készítek mindennemű feyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

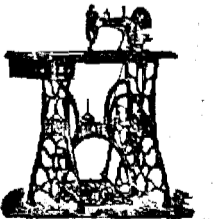
541

Várhol László.

Arad legrégibb
kerékpár és varrógép
raktára
és javító-műhelye.

PFAFF varró-
gépek

melyek tartóssága felülmul minden eddig létező gépeket zajtalan könnyű járás, izléses kivitel.

Író angyal védjeggyel kétoldalon játszható lemezek és grammophonok. 71

Egyedüli képviselő:

Hammer Vilmos

műszerészmester.

Arad, Szabadság-tér 7.

Telefon sz. 98.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Legolcsóbb üzemelő
malmok, mezőgazdasági gépek,
stb. részére.

Kiszolgálás, javítás
kiváló zárva.

Költségnélküli vizellátása
községek, gyártelepek, gazdaságok,
mezei lakások, villák, vasúti állomásoknak stb.

Megőntözése
kertek- és parkoknak.

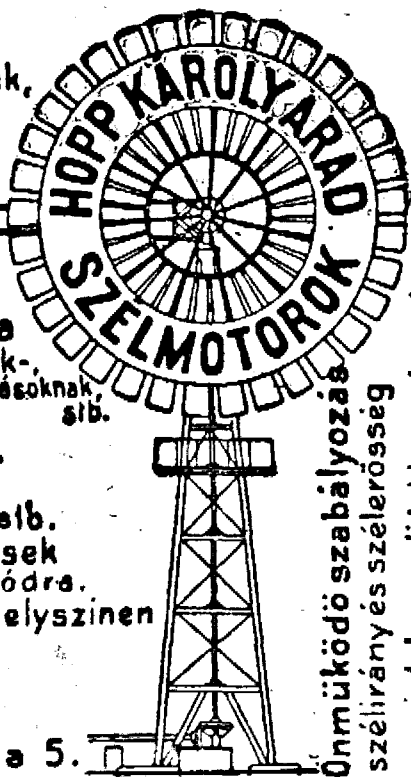
Leecsapolása
tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések
minden alkalmazási módra.
Tervezetek kívánatra a helyszínen
felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

481 ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás
szélirány és szélerősség
szerinti. Legszolidabb szerkezet.
legmagasabb munkaképesség.

POROSZ
és
MAGYAR **KÖSZÉN**

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhozhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN E D E-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

451

Telefon 46.

A legjobb minőségű bor és csemege
faju dus gyökérzetű
szőlő-oltvány,

ugyszintén gyökeres

Riparia Portalis és Rupestris Monticola szőlővessző

minden mennyiségben kapható

WINKLER JÓZSEF

szőlővessző és szőlőoltvány termelőnél

Arad, Batthyány-utca 13. szám.

Telefon 410. szám.

511

Tisztelettel van szerencsénk a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy több évi működésünk után Deutsch Testvérek cégtől kiléptünk s a

Szabadság-tér 21. szám alatt
levő Lengyel Testvérek női divát üzletét megvettük és azt

Bellák és Deutsch

cég alatt a mai kor igényeinek megfelelően tovább folytatjuk.

A jelenleg nagy raktáron levő összes áruinkat

mélyen leszállított árak mellett

árusítjuk.

Nagybecsű partfogásért esedeznek

Bellák és Deutsch

Köhögés

Rekedtség

Elnyálkásodás

ellen páratlan jó hatású szer a

TUSINAL CZUKORKA

ára egy nagy doboznak 60 fillér

Idegesség

Vérszegénység

Soványág

ellen ellenséges kitérő hatású szer a

Dr. DURÁN-féle száraz

MALÁTA KIVONAT.

E kiváló hatású tápszer különösen hizláló kuránál legjobban bevált. Rendkívül kellemes ízénél fogva a gyermekek is örömmel veszik be. Bevehető az tejbe, kávéba, levesbe, theába, borba, stb. ára egy nagy üvegnek 2 korona.

Egyedüli főraktár.

241

HAJOS ÁRPAD gyógyszerlárában

Arad, Andrássy-tér 22, a megyeházzal szemben.

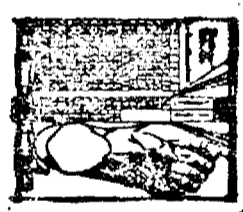

Névjegyek
Báli meghívók
Esküvői meghívók
Belépti jegyek

nagy választékban és mérsékelt árban kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János
elsőrendű cipőraktár
ARAD-T mesvár.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészettében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Bizálék különös figyelmébe ajánlom orthopéd-
gyógycipőmet, melyek megátolják a lábak
fejlődését, gyermekeknek, ugyancsak felnőtteknek
nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos
elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai for-
májú cipőktől meg nem különböztethető tartós szep-
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 525

Brecska Károly

Állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona. 241

Fagydaganatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére
kiváló hatása szer a Hajós-féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fillér.

„Never“ amerikai gummikülonlegesség, a kepzeltető
legjobb óvszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógygyógyászati laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz. a magtárral szemben.

Bella Stella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 korona
Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc
alatt szüntetik az
indiai fogcseppek.
Egy üveg 70 fillér.
— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271
Földes Kelemennél Aradon.

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és butorasztales
műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen
szakmába vágó mindennemű mun-
kákat és pedig hálószobákat,
ebédlők, bolti berendezések
és irodai berendezéseket a
legszebb kivitel és a legjutányo-
sabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan
és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztales.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKI

eladni kíván

butor, mogorát, tort, gyümölcsöt, sbonát,	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

AKI

bérbéadni kíván

bitkokot, házat, választerületet,	halászatot, telket, kocsit, lovat,
---	---

AKINEK

ismeretség híján

naxastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvekőre, segédre, ispárra, gazdatisztra, kulcsárra, vincsellérre, vortészre,	kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodászolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,
--	---

AKI

mindenekelőt vétel vagy bérbévitel czéljából keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesítse, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési
rovatát használja.

Biztos existencia.

Egy jó forgalmu 15 év óta fennálló kézímunka és előnyomda üzlet családi okok miatt jutányosan eladó. Bővebbet a kiadóban. 750

Jó forgalmu

szatácsüzlet 26000 korona évi forgalommal, betegség miatt átadó. Cim a kiadóban. 775

Egy ház eladó kerttel

Virág-utca 6-ik szám. — Értekezni lehet Vadászkürt-utca 1. szám és Illés-utca 117. szám alatt. 697

Üzlethelyiség

kiadó február 1-től Deák Ferenc-utca 39. szám alatt. Értekezni a házban vagy Angele Mátyás üzletében Szabadság-tér 16. sz. 704

Mindenféle hangszer tanítását

és pedig: hegedüt, cimbalmot, tárogatót, kis klarinétet, kis bőgőt elvállal óránként vagy havonként házhöz vagy házhoz kívül jutányos ár mellett. M. Bábay György, Szt.-Pál-utca 12. 717

Edelspacher-utca 6a. szám

alatt egy jó menetű szatácsüzlet más vállalkozás miatt azonnal eladó. Bővebbet ugyanott. 728

Kész butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönségnek — felette mérsékelt ár mellett — kitűnő minőségű modern butoraimat. Arad, Kápolna-utca 6/b. Varga József. 749

Rongált dobozu

levélpapírokat minden elfogadható árban árúsitok ki. **Kerpel Izsó** könyv-, zenemű- és papirkereskedése, Arad. 212

2 szobás utcai gargon lakás

irodának is alkalmas, azonnal kiadó. Boros Béni-tér 1. sz. II. 653

Jó karban

levő iróasztalok megvételre keresetnek. Cim a kiadóban.

Irodaszolga

ki magyarul és németül beszél, helybeli irodában alkalmazást nyer. Irásbeli ajánlatokat, kik már hasonló minőségben működtek, e lap kiadóhivatalába küldjék „Gyors és pontos“ jelige alatt. 790

Technikai rajzokhoz

alkalmas, nagyobb mennyiségű eredeti, darabos kinal tust kiárúsít **Ingoz I. és Fia** könyvkereskedése Arad, Weitzer János utca. 201

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletemet a régi színház, most „Uránia“ Br. Simonyi utca 1. szám, Szabadság-tér felől helyezem át. A legjutányosabb napi árban árúsitok friss sertés húst, szalonnát, tiszta sertés zsirt, füstölt húst, sonkát és kolbászokat, stb. Szives pártfogást kérek. Tisztelettel **Gari Károly**. 722

Megérkeztek a báli divat ujdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Forray-utca sarok, gróf Nádasdy-palota.) 431

Ajánlja dusan felszerelt árúraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb **ingek**, gallérok, kézelők, nyakkendők, kezttyük, zsebrendők, harisnyák, stb. ujdonságok kaphatók. Nagy választék hazai és angol divat-kalapokban. Nagy választék fa, vászon és bőr utazóbőröndökben.

Divatujdonság francia és olasz

illatszer különlegességeiben.

Kamerli J. pécsi keztyűgyár főraktára.

Nagy választék báli toll és gaze legyezőkben

Legyezők gyári áron alól adatnak el.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközlötnek.

Három szobás lakás kiadó!

2 utcai, 1 udvari, tágas szobákból álló lakás, előszoba és minden mellék-helyiséggel **május hó 1-re kiadó.** Kápolna utca 6/b szám. Értekezni lehet ugyanott a háztulajdonosnál (udvari lakás) 803.

Szakavatott

ruha-varrónő

jobb házakban kíván foglalkozást találni mérsékelt napidij mellett. Bővebbet szíveességből

Grünberger és társa

üzletében 801

Forray-utca 3. szám.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz

Zsinor,

gomb,
bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyművek

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden ez-zakba vágó munkát a leggyorsabbán készít. 578

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„AZOR“

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és —————
gyógyáru üzletekben. —————

Főelárúító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ
gyógyáru nagykereskedő uraknál Aradon.

Kapható Hegedüs Gyula üzletében.

Egy füveg ára: 1 korona 20 fillér.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

Épület- és műlakatos-

műhelyünket a Wes-

selényi-utca 1. szám alá

áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e szakmába vágó munkákat. Épület-vasalások, takaréktűzhelyek és sárkerítések a legjutányosabb árak mellett. — Vidéki megrendelések p o n t o s a n eszközlötnek.

Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban

~~~~~

Uj könyv!

Tudós

Hetényi János és kora

Élet és korrajzok.

Irta: Pogrányi János.

Ára diszes vászonkötésben

4 korona.

Megrendelhető a kiadó:

APOLLO

irod. részv. társaságnál,

Budapest, V. Sas-utca 13. sz.

~~~~~

Hartmann János

Aradon, Rákóczi-utca 15. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legujabb saját szisztém szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elmegyek, saját szöveteimmel.

Műhelyből kikerült árúért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árendemény.

Használt golyókat veszek és cserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért kezeskedem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska teke-asztalokat újjáalakítok s becserélek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legujabb fordítható Elipsis Billiárd. 741

Feltűnő ujdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.

SZIVARKAPAPÍR ES SZIVARKAHÜVELY.